

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Disputatio I. De possibilitate Incarnationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

TRACTATUS I.

De iis quæ præsupponuntur Decreto de Incarnatione.

Quæ præsupponuntur Decreto de Incarnatione sunt, imprimis Possibilitas, non enim ideò res est possibilis, quia Deus illam decernit, sed ideò illam decernit, quia supponitur esse possibilis. Secundò, Præsupponuntur Convenientia & Necessitas, & de his in Præsenti agemus.

DISPUTATIO I.

De Possibilitate Incarnationis.

Possibilitas rei duplici viâ investigatur. Primò. Positivè, demonstrando ejus possibilitatem. Secundò, per principium negativum, nempe quòd res non implicet contradictionem, utrumque hic examinabitur.

QUÆSTIO I.

An possibilitas Incarnationis evidenter nosci possit?

PREMITTO I. Non esse difficultatem: An cognosci possit Incarnatio lumine aliquo supernaturali.

RATIO: Quia defacto per lumen fidei cognoscitur, videtur intuitivè à beatis, & à Viatoribus, per supernaturales species infusas, nosci possit.

PREMITTO 2. Non esse difficultatem, an naturaliter intuitivè cognosci possit?

RATIO: Quia hoc mysterium dicit assumptionem naturæ creatæ à Persona divina, hinc qui intuitivè videret Incarnationem adæquatè, deberet intuitivè videre Personam divinam, quod non potest fieri naturaliter.

PREMITTO 3. Non esse difficultatem in hoc, an possit certò demonstrari Incarnatio VERBI, sub formalitate VERBI.

RATIO: Quia supponitur non dari demonstrationem de ipsa Trinitate, consequenter nec habebit demonstratio de VERBO, adeoq; In-

carnatione VERBI, licet in hoc puncto possit esse difficultas cum Raymundo Lullo.

PREMITTO 4. Non esse difficultatem an naturaliter cognosci possit, cum formidine Incarnationis, & dubitativè.

RATIO: Quia Angelus omnes apparentes contradictiones solvere potest, & inferre ita: Ego solvi omnes contradictiones, & quantum ad has solutiones, non video hoc impossibile, fortè tamen later aliquid illic in Deo, vi cujus impossibile sit illi hæc unio. Hinc

PREMITTO 5. In hoc esse difficultatem, an id naturaliter ab intellectu quocunque creato, nosci possit demonstrativè, sine ulla formidine.

Pater Joannes Morawski in præsentì, quæst. 1. artic. 1. ex eo deducit non posse naturæ viribus evidenter cognosci mysterium Incarnationis, quia difficultas Mysterii Incarnationis includit realem in tertio distinctionem naturæ divinæ à Persona VERBI, quæ tamen distinctio nullo modo evidenter nosci potest. Hæc Ratio

NON SATISFACIT. Nam imprimis Mysterium Incarnationis non tantum includit distinctionem realem in tertio, sed etiam identitatem realem duarum Personarum in tertio, quod est natura. Ergo sicut difficile reddit hoc Mysterium, & inattingibile evidenter, distinctio realis in tertio, ita illud deberet facilitare, & evidenter noscibile, reddere identitas in tertio, quod tamen falsum est. Et certè cum oppositorum diversa sit ratio, cumque sint opposita identitas in tertio, & distinctio in tertio, si distin-

R. P.
H. M. LOD.
a. 10. wski
Tom. 3. c. 4.
D. VI
6

distinctio inattingibile reddit mysterium, ita identitas deberet reddere facile mysterium hoc; sicut enim, quia albedo disgregat visum, opposita illi nigredo non disgregat, ita si distinctio realis in tertio, attollit hoc mysterium ultra noscibilitatem naturalem, ita claudet illud intra eandem noscibilitatem identitas in tertio. Rursus inclusio distinctionis realis in tertio, in mysterio Incarnationis duplex cogitari potest; quædam inclusio materialis, & hæc ad præsens non spectat, nam est etiam illius inclusio incomprehensibilitatis divinæ, & aliarum inattingibilium perfectionum, neque tamen ad ista in præsentem attenditur; ita si materialiter includitur in mysterio Incarnationis distinctio realis in tertio, non debet ad eam in præsentem attendi. Alia est inclusio formalis distinctionis realis in tertio in mysterio Incarnationis, hæc si detur, concedo quod redderet mysterium hoc innoscibile evidenter viribus naturæ: sed nego istam inclusionem dari, idque ex eo, quia si per impossibile non fuisset nisi una persona divina, sicut est una natura, jam non fuisset tunc habita distinctio realis in tertio, & tamen æquè fuisset innoscibile evidenter viribus naturæ hoc mysterium, casu, quo illa natura divina, & ejus una persona, fuisset unita hypostaticè humanitati. Ergo apparet, difficultatem hujus mysterii evidenter noscendi, non oriri ex distinctione reali in tertio. Et quamvis, pro præsentem Incarnationem, persona VERBI immediatè uniatur humanitati, eamque compleat in ratione subsistentis, non complente, in ratione subsistentis humanitatem naturæ divinæ, quæ est identificata personæ Verbi: hoc tamen pro casu à nobis adlato licet impossibile, tamen non impossibilitate tollente seipsum, non tenuisset. Adde non paucos ex Nominalistis dicturos, quod in sensu reali, etià natura divina compleat humanitatem in ratione subsistentis. Qui autem hoc negarent, dicerent, in hoc quidem sensu non posse attingi evidenter mysterium Incarnationis, quia non potest evidenter attingi secundum hunc effectum formale, quod terminet illam humanitatem personæ VERBI, & non terminet identificata realiter natura: sed cur non possit attingi secundum hoc, quia illic unitur non tantum persona divina, sed & natura divina, hoc enim secundum hanc considerabilitatem præcisè spectatam, non involvit distinctionem realem in tertio. Si autem cognosceretur evidenter unitam esse personam divinam & naturam humanitati, hoc ipso nosceretur evidenter mysterium Incarnationis, cum illud mysterium importet formalissimè talem unionem; quantumvis adhuc non nosceretur illud mysterium adæquatè & secundum omnia, quæ illud mysterium continet, quod ex alibi dictis non requiritur ad notitiam evidentem. Posset etiam merito dubitari: An difficultas præcipua Incarnationis, in prædicto *Non terminari à natura di-*

vina consistat: fortè enim consistit in capacitate naturæ, ut terminetur à persona divina, in insupplebitate item personæ creatæ à persona divina &c. &c. Et hæc de Majori.

Ad Minorem, quod attinet, Probatio illius videtur non convincere. Quid enim est hoc in distinctione reali in tertio, inverso modo contineri principium illud lumine naturæ notum? *Quæ sunt eadem uni tertio:* Nam inverso etià modo regulantur syllogismi negativi, quibuscunque tandem verbis cingatur illud principium; & tamen illud ipsum negativum principium, adhuc est lumine naturæ noscibile. Quod si hoc sensu illud principium inverso modo continetur, quia est contrarium, illi principio lumine naturæ noto: hoc ipso sequitur, aut illud principium non esse lumine naturæ notum; nam principium lumine naturæ noto oppositum, non potest esse verum; aut sequitur non dari illud mysterium, nec dabile esse: quod falsum est. Debet ergo explicari quid sit illud, inverso modo contineri dictum principium in mysterio Incarnationis: ita, ut ex illo inverso modo, inferatur mysterii hujus innoscibilitas, viribus naturæ.

DIFFICULTAS I.

Quid tenendum?

DICENDUM EST I. Possibilitatem Incarnationis nullo positivo argumento demonstrativè probari posse. Est conclusio communis contra Lullum.

PROBATUR I. Autoritate sacrâ. Nam id habetur ad Ephes. 3. ad Col. 1. & 1. ad Corinth. 2. Unde appellatur hoc mysterium *absconditum*. Celebris est locus Isaïæ: *Generationem ejus quis enarrabit?* Quem locum intelligit S. Leo Ep. 10. de temporali Christi generatione; & Chrysost. homil. de S. Baptista tom. 3. post Homil. in Joan. Ambrosius lib. de Fide ad Gratianum cap. 5. ait: *Non solum admirabilis ex Patre generatio Christi, admirabilis est etiam ejus generatio ex Virgine;* quæ comparatio elumbis esset, si posset hoc mysterium demonstrativè nosci, cum demonstrativè non noscatur Trinitas. Dionys. de divinis nominibus c. 2. ante titulum, ponit SS. Hierothei verba: *Quia etiam illa, inquit, Theologia clarissima, divina, inquam, Jesu ex natura nostra compositio, nec omnino explicari, nec ratione percipi valet, vel ab ipso præstantissimorum Angelorum facili Principe.*

PROBATUR 2. Quia nulla talis demonstratio ostendi potest, quæ ratio robur habeat ex solutione argumentorum.

PROBATUR 3. Quia omnis demonstratio, est, vel per causam vel per effectum, per nihil horum demonstrari potest Incarnatio. Non potest demonstrari per causam; nam hæc vel est extrinseca vel intrinseca: Causa extrinseca ejusdem, est decretum v.g. de Incarnatione, per decretum autem demonstrari, idque (ut suppono)

pono) stando in lumine naturæ non potest Incarnatio; nam nec ipsum decretum demonstrari potest; negatæque possibilitate Incarnationis, negabitur possibilitas decreti. Non etiam potest demonstrari Incarnatio per causam intrinsecam, h. e. materialem formalem: quia causa Incarnationis quasi materialis, est natura humana, quasi autem formalis, persona divina, ex his autem cognitæ, non potest plus inferri positivè, quam hæc conditionata: Si esset possibilis Incarnatio, deberet esse natura humana, terminata persona divina; hæc autem conditionata, non infert possibilem illam esse; ad eum modum, quo, qui cognoscit quid sit necessarium ad formandum conceptum hircocervi, non eo ipso dicit, possibilem esse hircocervum; nam formalitas constitutivi præcisè cognita, est communis etiam impossibilibus, quæ etiam habent suam rationem impossibilis, constitutivam; Ergo præcisè ex eo, quod sciatur quid esset necessarium ad perficiendum hoc mysterium, non sequitur, sciri certò & evidenter, quod sit possibile. Quod etiam non possit haberi certa & evidens cognitio de Incarnatione per effectus, probatur. Tum quia nullus talis effectus monstrari potest. Tum quia, qui aliunde negat causam, ei causa per effectum monstrari non potest, quia vel negabit effectum, (nisi illi aliunde de illo constet) vel illum in aliam causam referet. Tum quia (hoc ipsum urgendo) deberet Incarnatio demonstrari possibilis, per effectum possibilem, hic enim est solus vel maximè proportionatus causæ possibili. Sed Incarnatio non potest probari per effectum possibilem positivè & evidenter. Quia, quando non possunt probari, evidenter & positivè, unicè necessaria alicujus præsupposita, nec ipsum illud probari potest evidenter positivè. Nam non potest evidenter majorem tribuere, quam ipsum illam habeat. Si quis autem neget possibilem Incarnationem, effectus, qui afferretur, possibilis, afferretur non probatus evidenter & positivè circa ea, quæ unicè requirit; unicè enim requirit causam suam possibilem, quæ ipsa negatur; nisi hoc, ut dixi, aliunde constet, quod in præsentem non potest haberi.

Major autem illa, quod omnis demonstratio, sit per causam, vel per effectum, probatur auctoritate Logicæ, quæ dividit cum Aristotele demonstrationem in Propter Quid, hoc est, per causam, & in demonstrationem Quia, hoc est, per Effectum. Cujus ipsius divisionis hæc posset dar ratio. Quia omnis demonstratio est sub genere, quod est syllogismus, adeoque per aliud notificans verum; hoc autem aliud debet esse nexum cum notificando; si enim nõ sit nexum: nec fiet ex Objecto syllogismus; sed erit talis motus intellectus, ac cum dicitur: Cras pluet, quia baculus stat in angulo. Si est nexum cum notificando: debet posse mensurari iis, quæ men-

surans connexa; hæc autem, quæ mensurant connexa, sunt, prius & non prius seu posterius. Nexum itaque per prius, est causa, utpote causato prior: nexum autem per non prius, est effectus, pro demonstrationis medio termino assumptus, qui est posterior causa. Simultaneum autem, etiam ratione, nihil potest demonstrare. Erit enim illud ipsum demonstrabile, quod, seipsum non demonstrat; nam idem probaretur per idem. Hoc ipsum, sic etiam declaratur, quia quæ sunt nexa cum demonstrabili, aut sunt intrinseca, aut non intrinseca, quæ positivo nomine appellantur extrinseca; nec inter hæc datur tertium; hoc ipsum extrinsecum, vel est extrinsecum non supponens demonstrabile, sed ponens, physicè vel metaphysicè; & erit causa Physica, vel Logica. Si autem supponat demonstrabile, erit effectus, vel Physicus, vel Metaphysicus. Si verò sit intrinsecum, vel est intrinsecum Physicum, & erunt causæ componentes physicè; vel erit intrinsecum Metaphysicum; & erunt causæ Metaphysicæ. Ex quo, ulterius inferitur: cum non detur medium inter intrinsecum & non intrinsecum, inter supponens & non supponens, sed omnia ad hæc membra revocari debent; idè nec dabitur demonstratio, quæ non sit per causam & effectum: sed omnes ad hæc membra revocabuntur.

DICENDUM est 2. *Possibilitatem Incarnationis negativo argumento probari posse.*

PROBATUR 1. De Incarnatione dici potest, non implicat contradictionem, quam enim? Ergo illius possibilitas negativo argumento probari potest, nempe ipso; Non implicat. Quod ipsum sic aliter proponitur. Probari Incarnationem argumento negativo, est probari, quod Incarnatio non implicet contradictionem; Argumentum enim negativum in præsentem est, quod habet medium terminum negativum, hæc enim est ejus definitio; ly autem *Non implicat*, est medius terminus negativus; quia ly *Implicat*, licet videatur esse, terminus ex modo significandi negativus; secundum tamen Objectivam formalitatem, importat ly *dicit contradictionem*; hinc additum illi, *non*, constituet formaliter terminum negativum. Sed Incarnatio non implicat contradictionem; quia qui oppositum diceret, opponeret sese neganti, neganti autem nemo se opponit nisi affirmans; affirmetur ergo (ut supponitur, cum ratione) quod implicet; nulla autem talis ratio afferri poterit, ut infra videbitur.

PROBATUR 2. Quia aliarum rerum possibilitas bene probatur per ly, *Non implicat*. Ergo bene probatur etiam possibilitas Incarnationis.

PROBATUR 3. Implicat contradictionem, ut duo contradictoria prædicata verificari possint; hoc enim vel maximè implicat contradictionem, quod est ipsamet formalis contradictio; contradictio autem est, contradictoria verifica-

R. P.
H. MILOD
3 m 3. ei 4.
D. VI
6

rificari posse; sed, si impossibilis est Incarnatio, duo contradictoria verificarentur. Quod ipsum probatur, verificaretur enim imprimis hæc propositio: Possibilis est Incarnatio, nam eam ut veram credendam proponit fides, quæ falli non potest. Rursus, verificaretur hæc propositio, non est possibilis Incarnatio: falsa enim, ut vis, esset conclusio, quæ dicit possibilem esse Incarnationem; Ergo, si non esset possibilis Incarnatio, verificarentur duo contradictoria. Hæc probatio est bona per ordinem ad fideles.

DIFFICULTAS II.

Argumenta Lulli.

HÆc quæ ponentur argumenta, potius ostendunt factam esse defecto Incarnatione, aptari tamen possent pro probanda possibilitate, idque ut ille vult evidenter.

OBJICIT I. Demonstrando Articulum 8. Fidei, & supponit, quod, quando Deus creavit mundum, dignitates ejus posuerunt suas similitudines. Cujus dicti sensus est: Bonitas divina elucet in mundo, quia cum fecit bonum æternitatem quia fecit durabilem; hoc posito, arguit. Omne illud per quod dignitates divinæ, melius & perfectius, ostendunt perfectiones suas & similitudines, & quietantur in mundo, Deum facere est necessarium; cum iste sit nobilior finis, propter quem mundus, vel aliqua creatura possit creari; sed si natura humana esset assumpta à divina in unionem suppositi & personæ, omnes dignitates divinæ, haberent perfectè similitudines suas; imprimis bonitas, quæ non posset melius opus facere de creatura, sicut nec magnitudo majus, nec æternitas magis durabile, & sic de aliis; si autem natura humana, non esset assumpta à divina, nulladignitas divina, haberet perfectionem, aut quietem in productione mundi; quia potestas divina, potest facere majus & melius opus in mundo, si Incarnatio deimatur.

RESPONDETUR. Majorem esse falsam, quia multum probat; probaret enim Christum debere esse ubique: si enim Christus esset ubique immensitas divina majorem haberet similitudinem; probat item omnes personas esse de facto incarnatas; quia unâ Incarnatâ non haberent quietem aliâ; sicut non esset quies, si natura divina tribus personis non communicaretur; probat item possibilem esse naturam creatam, quæ una realiter, terminaretur à tribus personis distinctis realiter; eò quod in tali natura, dignitates divinæ processionales majorem haberent similitudinem. Denique ex hoc principio fallit major; quia nullum creatum, necessitat Deum suppositione antecedenti, ut in illo, actu dignitates divinæ elucescant. Minor etiam est falsa, quia in impossibili dignitates divinæ non elucescunt; impossibilis autem hæc & nunc supponi-

tur Incarnatio; jam autem antequam supponatur aliquid posse esse tale, in quo dignitates divinæ elucescant, prius aliunde supponi debet possibile; sicut quia mysterium Trinitatis in creatis aliunde non supponitur possibile, fit ut in creatis mysterium Trinitatis non elucescat.

OBJICIT 2. Idem. Omne id propter quod natura humana, quæ creata est ad Deum diligendum, magis diligere potest Deum, Deum facere est necessarium; aliâs, si Deus non faceret in natura humana id, per quod ipse Deus magis potest diligere, nollet se totaliter diligere, quod est impossibile; vellet enim se summè diligere, utpote summè diligibile; & nollet se summè diligere; quia non faceret in natura humana totum id, propter quod plus debet illum diligere homo, nempe assumptionem naturæ humanæ.

RESPONDETUR; hoc argumentum probare, quod homini detur infinita gratia ad Deum amandum, consequenter quod illa sit possibilis; hoc ipso enim Deus nollet se summè diligere, quia non tribueret id, propter quod, tanquam propter principium effectivum, plus posset illum diligere homo. Et ex vi hujus retorsionis falsa est Major cum suis probationibus. Rursus, impossibili Incarnatione, vel æquè Deus esset in se summè bonus vel non? si esset æquè summè bonus? Ergo Incarnatio non est per se necessaria propter quam Deus magis sit diligibilis. Si non esset æquè Summum bonum? Ergo in perfectione intrinseca constituitur Deus per aliquid extra se, tanquam per rationem formalem bonitatis. Rursus, est quidem necessitatus Deus, ut se velit summè diligere appetitivè, sed non summè ratione aliqujus tituli ad extra, quia ad illum ponendum non necessitatur. Unde, ratione Incarnationis, Deus est magis diligibilis, ratione nobilioris tituli, quoad extra amorem suum manifestat, sed non magis diligibilis, ratione bonitatis intrinsecæ; ratione cujus solius præcisè, maximè est diligibilis Deus. Minor etiam non probatur hæc & nunc, quia propter impossibile non potest Deus magis diligere, hæc autem ponitur impossibilis Incarnatio, donec possibilitas ejus probetur evidenter.

OBJICIT 3. Idem. Omne id, propter quod omnes creaturæ, nobiliorem & perfectiorem finem habent in Deo, est necessarium: quia Deus ad se, tanquam ad finem omnia ordinat; sed si Deus assumpsit naturam humanam, omnis creatura habet finem in Deo: quia in homine, suo modo, est omnis creatura.

RESPONDETUR. Major multum probat; quia probat singulis individuis humanis unitam esse Personam divinam; quia sic perfectius conjungitur natura humana cum Deo. Et licet Deus sit principium omnia ad se ordinans, sed modis id facit sibi liberis. Minor etiam est falsa; quia

quia impossibile, non participat perfectius Deum tanquam finem; jam autem donec probatur positivè, supponitur hic & nunc impossibilis Incarnatio.

Objicitur 4. Idem, supponiturque debuisset recreationem, hoc est reparationem creature rationalis, deviantis per peccatum ab ultimo fine: quæ recreatio non potest fieri à pura creatura, ut infra constabit; ergo satisfacere debuit non nisi Deus, & quia is debet satisfacere qui offendit, cum offenderit homo, debuit esse homo, ergo inferitur Incarnatio, hoc est positio hominis Dei.

Respondetur. Negando possibilem esse explicatam recreationem, quia non demonstratur evidenter. Posito quod sit possibilis; sufficeret illam perfici condonatione divinâ, & titulo misericordiz, non justitiæ.

Objicitur 5. Idem. Sapientia divina cum sit perfectissima, scit & comprehendit illum majorem amorem quem Deus potest habere ad naturam humanam, oportet ergo, quod voluntas divina diligat actum illius majoris amoris, quem Sapientia scit; ut inter voluntatem divinam & Sapientiam sit concordantia, sed major gradus amoris, quem Sapientia divina scit se posse habere ad naturam humanam, est, quod uniatur sibi naturam humanam; Ergo voluntas diligit illum gradum; si diligit, facit, ergo erit Incarnatio.

Respondetur. Hoc argumentum multum probat, probat enim omnes damnatos debere salvari, salvosque esse: quia Deus cognoscit modum dandi illis finalem perseverantiam; deberet ergo, ex vi argumenti, dare actu gratiam illis finaliter eliberandi. Rursus ut proportionentur inter se intellectus & voluntas divina, sufficit ut complacere sibi non nisi in illo modo voluntas divina. Minor etiam est falsa; quia etiam sapientia divina non distat amandam esse efficaciter Incarnationem, si ipsa non sit possibilis; possibilem autem non probas evidenter, quod queritur.

DIFFICULTAS III.

Aliæ Rationes in Oppositum.

Objicitur 1. Vera est per nos hæc Propositionio. Ratio naturalis non potest demonstrare Incarnationem esse impossibilem. Ergo falsa erit hæc contradictoria. Ratio naturalis non potest demonstrare, Incarnationem esse possibilem. Ergo falsa erit & conclusio nostra.

Respondetur. Utamque propositionem esse veram, nec impedit quidquam earum veritatem; non enim sunt contradictoriæ verè, quia contradictoria vera debet illud ipsum negare, quod affirmavit altera: Ergo cum prima negativè demonstrari, secunda affirmare debuit demonstrari, quod tamen non fit, quia utrobi-

que ponitur, Non demonstrari. Legitima contradictoria sic communiter formatur: Ratio naturalis demonstrat Incarnationem esse impossibilem quæ erit falsa. Ratio naturalis non demonstrat Incarnationem esse impossibilem, quæ erit vera.

Objicitur 2. Naturam hominis potest comprehendere naturaliter Angelus, non comprehenderet autem, si nesciret an possit terminari à subsistentia divina.

Respondetur, quamvis Angelus comprehendat naturam humanam, quoad prædicata intra seriem naturalium, non comprehendit tamen potentiam illius obedientialem; adcoque & prædicata in illa fundabilia. Quod autem non comprehendat potentiam Obedientialem, secundum suos terminos sumptam, vel exinde colligitur; quia hi termini possunt esse supernaturales quoad substantiam; quorum cognitio non est debita Angelo nisi secundum principium, *Non implicat*. Deinde quamvis cognoscat Angelus, divinam subsistentiam æquivalere, imò superare infinitas subsistentias creatas; non inde tamen inferre potest, quod supplere possit creatam; quia cognoscit æquivalentiam illam in ordine ad fundandam excellentiam, sed non in ordine ad supplebilitatem, ipsam autem supplebilitatem non nisi solutione contradictionum attingit, sed non per aliquod principium clarum & evidens. Præcisâ autem æquivalentia non fundat supplebilitatem: nam notitia divina, æquivaleret notitiis creatis, quas tamen supplere non potest. Cumque Angelus solverit quascunque contradictiones, cogitat latere aliquam petibilem à Persona divina, cujus interiora certò & evidenter non penetrat Angelus. Quod si quæras, quodnam sit illud principium evidenter illativum possibilitatis Incarnationis? Responderi potest, illud nesciri certò & evidenter quodnam sit; licet sciri possit, quod quodecunque probativum possibilitatis Incarnationis assertur, non sit evidenter probans; ad eum modum, quo, qui scit apparentes demonstrationes quadraturæ circuli solvere, & propriam non habet, scit illas non esse veras demonstrationes, & scit se posse solvere, quod non sit impossibile: licet ignoret, quod sit principium, per quod deducitur quadratura circuli.

Instabis 2. Quicquid est evidenter credibile, est evidenter possibile: non potest enim impossibile esse evidenter credibile evidentiâ verâ. Sed Mysterium Incarnationis est evidenter credibile; aliàs nemo illi teneretur assentiri, ergo mysterium Incarnationis est evidenter possibile.

Respondetur. Hoc argumentum probare etiam mysterium Trinitatis esse evidenter possibile, quod falsum. Directè dici potest, quicquid est evidenter credibile, est etiam evidenter possibile evidentiâ extrinsecâ & morali,

*b

sed

sed non evidentia intrinsecâ, & in ipsis intimis rei fundatâ.

INSTABIS 2. Dicuntur Dæmones scivisse quod Christus esset Filius Dei. Ergo potest dari evidentia de mysterio Incarnationis, idque ut supponitur viribus naturæ.

RESPONDETUR, dici posset scivisse hoc dæmones scientia moraliter evidenti, attentis miraculis Christi, & fortè ex habitis speciebus de peccato à se commissio, quod noluerint se submittere Deo Incarnando, quem incarnatum jam ex circumstantiis vestigabant: estque de fide dixisse dæmones, quod sciverint esse Christum Filium Dei; sed non est de fide, locutos illos de scientia antonomasticos.

INSTABIS 3. Quando executioni mandata est Incarnatio, videbant tunc Angeli naturam humanam non habuisse propriam subsistentiam, si est distincta; si etiam non est distincta, videbant non habere rationem totius, eo ipso quod esset unita. Ergo poterant scire certò & evidenter Incarnationem.

RESPONDETUR, negando imprimis, quod viderint illam esse unitam: hæc enim Unio aut Modalitas erat supernaturalis, adeoque inattingibilis viribus naturæ ab Angelo; consequenter, non poterant videre, quod non haberet rationem totius illa natura, posito autem quod Subsistentia sit Entitas distincta, videre quidem poterant carentiam illius entitatis, sed demonstrare non poterant sibi, quod sine omni subsistentia (si est distincta) saltem divinitus natura existere non possit. Rursus poterant cogitare, quod, sicut datur aliqua qualitas supernaturalis, naturaliter exigens conjunctionem, cum aliqua non nisi rationali natura, ut videre est in Lumine gloriæ; sic etiam dari fortassis subsistentiam supernaturalem exigentem esse non nisi in creatura rationali, ad quam tamen non possent pertingere, imò quamvis penetrassent etiam ad modalitatem illam supernaturalem, necdum plenè cognovissent Incarnationem, quia scire non poterant, an fundasset conjunctionem idiomatum, de quo infra. *Sed videndum, quid ad hanc Objectionem respondeatur ab aliis.*

RESPONDETUR I. Angelum, quamvis tunc non esset subsistentia creata, deceptum fuisse, & putasse inesse illic subsistentiam humanam: idque ideo, quia species infusa Angelo representans humanitatem, ex natura sua representat illam cum propria subsistentia. Quod vero ex parte objecti, fiat tunc mutatio, non attingit ad connaturalem modum operandi ipsius speciei, concurrensque Deus ad talem notitiam gerit se ut à specie præventus. *Hec Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia, quamvis sit possibile, ut iudicet Angelus, cum non est subsistentia, esse subsistentiam; quod tamen de

facto ita fuerit deceptus, nullum est fundamentum. Tum quia, quamvis species nata representare naturam humanam, ponatur nata representare naturam subsistentiam, cur tamen sine illa non poterit representare naturam, præcipue si ex objecto non sit subsistentia: quia, ut dictum in materia de Angelis, indigent compleri species præsentia objecti, ipsasque universales species non est necesse semper representare omnia sua objecta: nec apparet, cur Angelus medium objectorum, unius speciei, & medium objectorum alius, non possit attingere; de quo supponitur, quod habeat limitatam potentiam cogitandi simul, ita ut v. g. sufficienter expleatur duabus illis medietatibus. Tum quia possibile est Angelus, qui, saltem vel unus, distincta specie, subsistentiam, distincta, naturam attingat: Ergo saltem hic nosceret certò Incarnationem. Addit Aldrete: Angelus habet speciem per quam possit noscere Angelum existentem in tota hac schola, & tamen si in parte illius existat, non determinatur ab illa specie, ut noscat existentem in tota schola; aliàs patetur innumeras deceptiones: Ergo & in præsentia idem dicendum.

RESPONDETUR 2. Cognovisse Angelum carentiam subsistentiæ humanæ, sed non intulisse aliud, quàm quod denegerat illi concursus ad illam subsistentiam noscendam. *Hec Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia, hæc ipsa denegatio nullum habet fundamentum. Tum quia, sciebat Angelus, quod Deus non neget concursum tanquam causa prima sine miraculo, intulissetque hoc fuisse miraculosum: cur ergo non processit ut diceret: Subsistit hæc natura humana, subsistentia divina. Tum quia poterat intulisse Angelus denegatum sibi concursum, sed poterat etiam intulisse; inest illic subsistentia divina; cur non enim? ergo id intulit, nec est hoc multiplicare miracula sine necessitate, ad est enim necessitas, quia hæc illatio, potest esse non miraculosa, & quia est necessitas non restringendi perspicacitates Angelicas, quæ poterant ducere ad illam illationem.

Eodem ferme redit illorum doctrina, qui dicunt, ideo Angelum non prænovisse carentiam propriæ subsistentiæ, quia ratione revelationis factæ, cognoscebat in humanitate illa futuram supernaturalem qualitatem, ratione cuius deberetur ipsi potestas ad occultandum se & suas proprietates: sicut naturaliter, Angelus potest pro suo libitu fugere conspectum aliis, & sicut occultantur actus liberi. *Hec etiam Responsio*

NON SATISFACIT: Nam imprimis, Unde de hoc, quod hæc qualitas fuerit illis revelata, imò quod etiam defacto detur in Christo. Rursus cur supposito quod id prænoverit Angelus, non potius intulit hoc: occultatur mihi, & tamen est illic subsistentia divina; ad quid enim

occult-

ocultaretur, si non esset. Denique negatur esse in potestate Angeli, ut suam subsistentiam occultet: aliud est de actibus liberis, quia est bonam naturam intellectualis, jus secreti; non est notum unde colligatur hoc bonum, si non nocetur substantia vel subsistentia Angeli.

RESPONDETUR 3. ab Aldrete disp. 28. Sect. 4. qui supponit Angelum non potuisse agnoscere in singulari carentias omnium subsistentiarum, per quas posset connaturaliter subsistere humanitas Christi, nam sicut ipsa subsistentia sunt infinita, ita & carentia illarum subsistentiarum sunt infinita: quas omnes nequit viribus propriis distinguere simul, uno vel multiplici intuitu; neque carentia illa existunt actu, neque possunt existere simul, sed impediuntur per divinum decretum seipso formaliter odio habens illas subsistentias. *Hec Responsio*

NON SATISFACIT: Tum quia, potest Angelus noscere actu singulas partes grani in infinitum divisibilis, ita ut hoc sensu cognoscat omnes, quod nulla sit non cognita, ut vult communis sententia. Ergo poterit & negationes infinitarum subsistentiarum noscere, ita ut nulla sit non cognita. Deinde hanc propositionem, Nullas est in cubiculo, dupliciter possumus attingere: primo descendendo ad singula indivisa, & talis notitia in nobis non datur, sed probabile est, quod nec in Angelo, alias deberet noscere omnia possibilia. Secundo apprehendendo cubiculum, & ultra illud, in illo nihil esse; ad quod non requiritur attingere in particulari singula; cur ergo etiam hoc secundo modo non poterit Angelus attingere negationem subsistentia humanæ. Tum quia, quod dicit carentias illas non existere actu, sed impediri divino decreto, id etiam non convincit, quia nullum decretum divinum est necessarium, ut intelligantur existentia carentiarum; idque ideo, quia nullum decretum Dei est necessarium ut Petrus non sit Paulus, ut Paulus non sit Hirco-cervus; Ergo nec requiretur ad prædictas carentias. Deinde, decretum est necessarium, respectu eorum quæ liberè Deus ponit; hinc non est necessarium ut Deus decernat hominem esse animal rationale, quia hoc est necessarium; necesse autem est carentias rerum, consequenter subsistentiarum existere: cum sit necesse, ne sint omnia possibilia actu. Denique quia decretum Dei debet esse causa rerum; quod autem non existit, quomodo causatur? extenditque se decretum nonnisi ad existentias; ergo si aliquorum existere, est non existere, ad illorum existere non se extendet decretum; quia extenderet se ad hoc, ad quod se non extendit; jam autem carentiarum existere, est non existere. Tum quia ex hoc, quod decretum Dei formaliter seipso habeat odio illas subsistentias, potius sequitur existere carentias illarum subsistentiarum, nec satis liquet, quid ve-

lit sibi illa ratio, Nulla carentia subsistentia naturalis noscitur, siquidem nulla existit; quia de facto est illic carentia subsistentia propria, quæ non est cur non noscatur, cum sit ordinis naturalis, si autem noscitur, cur non inferet evidenter Angelus, esse illic subsistentiam divinam. Tenenda ergo potius erit allata jam responsio.

OBJICITUR 3. Potest Angelus scire certò & evidenter possibilem esse Unionem receptam in humanitate, terminatam VERBO, quia idem est in Unione materiali terminata ad animam rationalem.

RESPONDETUR. Illam Unionem contineri intra potentiam Obedientialem, ad quam non attingit Angelus, aut ad maximum, hoc noscit per solutionem obviarum contradictionum, ut dictum, unde etiam non potest id Angelus inferre ex mysterio Trinitatis; quia in illo non reperitur vestigium conjunctionis personæ divinæ cum creata substantia: nec inferre potest ex Eucharistia, quia illic est Unio nonnisi accidentalis.

OBJICITUR 4. Illud evidens est, possibile esse, quod evidens est Deo convenientissimum esse: sed evidens est convenientissimum esse Deo Incarnationem; quia illa est convenientissima communicatio creaturæ, quæ sit per unitatem personæ.

RESPONDETUR: evidens est summo bono convenire summam communicationem, quæ aliunde supponatur possibilis certò & evidenter, quod non habetur, circa communicationem naturæ humanæ in unitate personæ divinæ.

An Angelus pertingat naturaliter ad Unionem Hypostaticam?

OBJICITUR 5. Angelus pertingit naturaliter ad Unionem Hypostaticam, quia si non esset evidens naturaliter existentia Unionis Hypostaticæ Angelo, idè non esset evidens, quia esset supernaturalis; sed hoc non convincit; nam anima rationalis excellentior est aliquo Ente Supernaturali, & tamen anima, saltem separata potest seipsam noscere evidenter. Deinde, quia Ens supernaturale nectitur cum aliquo, quod est naturaliter evidens intellectui creato, nectitur enim cum visione beata, ut possibili, ergo & Unio nectetur cum eodem, potest enim unio saltem divinitus nosci evidenter ab intellectu; Ergo apparet, quod nectatur intellectus cum hoc objecto.

RESPONDETUR, hanc difficultatem posse procedere in duplici sensu. Imprimis; An possit Unio Hypostatica attingi viribus naturæ, & tamen per notitiam in Entitate supernaturalem; & hoc est impossibile, quia & esset illa notitia supernaturalis, ut supponitur, & non esset superna-

pernaturalis, quia esset debita viribus naturæ. In secundo sensu potest sic procedere; An Objectum hoc supernaturale, quod est Unio hypostatica, possit certò & per notitiam intuitivam, naturaliter tamen attingi: tractat id Aldrete disp. 38. Sect. 4. & quòd id repugnet.

RATIO I. Ex eodem est: quia Entitas quæ superat exigentiam cujuscunq; Substantiæ naturalis, superat etiam ejusdem volitivam, quatenus superat vires naturales merendi, hocque ipso non esset supernaturalis, si esset ex meritis naturæ: Ergo etiam superabit vires intellectivas.

RESPONDETUR. Etiam hæretici volunt beatitudinem æternam, & illam noscunt, & tamen illa notitia in illis est naturalis; multiq; etiam Catholici actu naturali optant contritionem supernaturalem: Ergo apparet, quòd supernaturale non superat simpliciter vires intellectivas naturales; idque ideò, quia nexum cum objecto supernaturali non est necesse, ut ipsum sit supernaturale. Quamvis enim omne illud, quod exigitur à substantia (ut supponitur) naturali, hoc ipso sit non supernaturale; tamen debet esse exigitum, & non per modum objecti, quod ipsum in hoc resolvitur. Quia omne exigitum à substantia naturali, vel est exigitum per modum causarum intrinsecarum, & sic illæ causæ intrinsecæ non erunt supernaturales, cum sint illud ipsum exigitivum, quod supponitur esse naturale; Causæ enim intrinsecæ, indistinguuntur à suo causato; vel certè exigitum à substantia naturali debet esse, exigitum per modum passionis, & sic, cum passionēs sequantur suam radicem, si ipsa radix est naturalis, debet & passio esse naturalis; vel certè exigitum à substantia naturali, est exigitum per modum effectus, & sic, cum causa non possit producere effectum se nobiliorem, nec substantia naturalis, poterit aliquid se solà exigere supernaturale, tanquam effectum. Quæ omnia in hoc resolvuntur, quia inter exigitivum & exigitum debet esse proportio, quia autem objectum, & substantia noscens, non debet esse proportionatum in ratione Entis; ut inductio ostendit, & ratio, quia nec objecto substantia, nec substantiæ illi Objectum quicquam intrinsecum communicat; ideò potest esse Objectum supernaturale, & attingi saltem abstractivè, ut supponitur, à notitia naturali. Ex hoc ulterius deducitur, quare meritum debet esse supernaturale, si præmium sit supernaturale; quia ex ratione meriti, debet esse inter meritum & præmium proportio ordinis; aliàs non erit præmium, sed arbitria liberalitas: non requiritur autem proportio ordinis inter noscens & noscibile.

2. RATIO ejusdem est. Certum est Deum posse efficere aliqua, quæ viribus naturæ non possint evidenter cognosci ab homine, hæc autem sunt supernaturalia.

RESPONDETUR. Talis effectus sufficit, quòd non noscatur intuitivè, licet abstractivè noscibile sit; quia re verà est intelligibile quid: intelligibile autem est objectum intellectus.

3. RATIO ejusdem est. Ideò unumquodq; Ens naturale potest certò & evidenter cognosci ab Angelo, quia non superat exigentiam cujuscunq; naturæ creabilis: Ergo è contra, nullum superans cognosci poterit.

RESPONDERI potest, Negando antecedens, sed ideò noscitur, quia continetur sub intelligibili seu vero.

Quod autem dicit Aldrete, improportionem in esse physico, arguere improportionem in esse perfectò intentionali, hoc ipsum probari debuisse.

Ex his discussis haberi hoc potest, quòd Ens supernaturale possit attingi notitiâ certâ naturali, sed abstractivâ, de quo etiam dictum in materia de Ente supernaturali; poteritque hæc notitia esse certa & evidens, licet non intuitivâ. Ceterum Ens supernaturale, quòd non possit per notitiam intuitivam attingi à notitiâ naturali, in hoc resolvitur debet; quia Entium supernaturalium conditio non innotescit nobis, nisi ex doctrina fidei & PP. quia ergo est sacrum pronuntiatum: Incarnationem non posse viribus naturæ attingi, omnem intellectum superare, adeoque esse hanc notitiam quoad substantiam supernaturalem, ideò à nullo creato etiam possibili intellectu intuitivè nosci potest; universalliterque, objectivus excessus in ordine supernaturali, ad omnes se extendit, ut dictum defendendo impossibilitatem substantiæ creatæ supernaturalis. Quamvis autem possit dari de Objecto supernaturali notitia abstractiva, non ideò sequitur, posse certò & evidenter nosci possibilitatem Incarnationis; quia obsunt rationes supra allatæ, obestque conditio potentiæ obediens, quam non noscit, nisi per principium, *Non implicat*. Et cum ipsius rei existentis non possit haberi notitia intuitiva, nisi per proprias, (ut vocant) species; illasque (utpote supernaturales, quia proportionatas suo Objecto) non potest viribus naturæ habere Angelus; ideò nec noscit existentiam Unionis hypostaticæ. Naturalibus tamen viribus potest assentiri, quòd detur unio hypostatica: sed hic assensus, nec erit evidens, nec intuitivus.

Redeundo autem directè ad Objectionem; negatur posse naturaliter nosci intuitivâ notitiâ Unionem hypostaticam. Quia species illius propriæ non habentur, &c. Non potest etiam nosci certò & evidenter existentia illius: quia nullum hujus habetur positivum fundamentum. Paritas de anima non tenet, quia anima non superat se ipsam ordine. Ex nexu autem Entis supernaturalis cum naturali, non potest argui evidens notitia: quia ille nexus non nosci-

tur;

nar, nisi per *Non implicat*, & quidem cum restrictio-
nibus supra positis; notitia autem per *Non implicat* non est notitia evidens.

COLLIGE, distinguendas esse has tres pro-
positiones. 1. Objectum supernaturale potest
attingi à notitia naturali. Et hæc Propositio
est vera, actumque de illa in materia de Ente su-
pernaturali. 2. Objectum supernaturale potest
nosci naturaliter certò & evidenter; & hæc
propositio est sub hypothesi, vera, si dantur prin-
cipia in talem notitiam inducentia, eò quod non
appareat, cur illa notitia debeat esse nonnisi su-
pernaturalis, si darentur talia principia. 3. Ob-
jectum supernaturale potest nosci intuitivè; &
hæc est falsà, si procedat de cognitione natura-
li, quia id depolcunt & phrascs Patrum, & pro-
portio, ut dictum. Et sicut possumus natura-
lem notitiam certam & evidentem habere de
Deo, non tamen intuitivam naturalem: ita pos-
sumus ponere, quòd possit dari Entis superna-
turalis notitia certa & evidens, non tamen in-
tuitiva.

INSTARI potest ex eodem. Saltem suppo-
niti cognitione supernaturali, potest Angelus
requirere species, quibus medijs, cognitione na-
turali, certò cognoscat existentiam Entis super-
naturalis, & mysterii Incarnationis, quod ipsum
probat. Tum quia, Angelo in particulari est
debita cognitio supernaturalium suorum ac-
tum, quoniam differentia actuum naturalium
illum latere non potest. Tum quia, quicquid
fit, an hoc sit verum, tamen Valentia docet, et-
iam animas separatas esse certas de sua sanctita-
te, idemque docet Cajetan. Bellarm. & favet
Scotus. Tum quia, quòd aliàs debeat quis
experiri suos actus supernaturales, hoc inde est:
quia quomodo Deus posset præcipere naturæ
rationali elicientiam talium actuum? obesset-
que hoc congruæ gubernationi, si tales opera-
tiones non noscerentur.

RESPONDETUR. Negando Antecedens,
probatio ejus prima non convincit, quia Ange-
lus noscit intuitivè *Esse* creaturæ, adeoque dif-
ferentiam ejus à Deo, facitque hoc viribus na-
turæ; & tamen intuitivè naturaliter non noscit
creatorem: Angelusque exercens actum super-
naturalem experitur eadem notitiâ illum ac-
tum, quæ notitiâ ipsa sibi est supernaturalis; &
si vellet hoc attingere intuitivè aliâ notitiâ, de-
beret hoc attingere per actum supernaturalem:
quia quod semel notitiam naturalem superat,
semper superat. Quod attinet ad Valentiam.
Non docet ille, illam certitudinem esse natura-
lem, possetque illa certitudo, ex probabili sen-
tentia, referri in fidem. Denique potest Deus
præcipere elicientiam actuum supernatura-
lium, & dare illorum notitiam; sed nego, quòd
erit illa naturalis; modò autem quando præci-
pit illorum elicientiam, præcipit elicientiam
eorundem in confuso attingendorum, & præ-

cerpendorum nonnisi spe Christianâ, quòd sint
supernaturales; sufficitque hoc ad præsentem
congruam gubernationem, in qua voluit Deus,
ut non sit nobis de fide, quòd simus in gratia
Dei: esset autem de fide, si sciremus certò nos
habere amorem Dei super omnia supernatura-
lem. Quòd autem dubitare prudenter non
possit Angelus v. g. de absentia lucis, cum non
videt lucem, hoc exinde oritur; quia est istud
Objectum non excedens, & nullum habet du-
bitandi fundamentum. Quod autem addit,
illud non esse supernaturale quoad substantiam,
quod procedit ex suppositione nonnisi super-
naturalis: id non convincit; amor enim beati-
ficus procedit ex suppositione visionis, gratia ex
suppositione meriti supernaturalis, & tamen
utrumque hoc est supernaturale.

ASSERO tamen, hoc Objectum quod significa-
tur hoc nomine, Incarnatio, quoad quid rei, seu quoad
Esse Objecti significati, certò & evidenter nosci;
quamvis, quomodo id fieri possit & quòd factum sit,
lumine naturali à id non pertingatur. Hoc secun-
dum supra jam probatum & defensum; pro Pri-
ma parte, sit

RATIO 1. Aliud est cognoscere, quid sit res,
seu quod Objectum hujus significati, & aliud
quomodo fiat: ut aliud est scire, quid sit demon-
stratio de quadratura circuli, & aliud modum
illius adinvenire & penetrare: Ergo etiam alia
erit difficultas, cognoscere, quid sit hoc obje-
ctum, hoc nomine, Incarnatio, significatum, &
alia erit difficultas, quomodo id, & an fieri pos-
sit; sed ratio quæcunque afferibilis, quòd no-
n possit certò & evidenter cognosci possibilitas
Incarnationis, probat nonnisi, quòd non possit
evidenter cognosci, quomodo id fiat: Ergo po-
terit evidenter cognosci quoad id, quod eo no-
mine significatur.

RATIO 2. Scire rem per principia intrinse-
ca rei, est scire certò & evidenter Objectum il-
lo nomine significatum; ut suppono ex mate-
ria de scientia. Sic noscitur Incarnatio, quia
principia intrinseca Objecti significati hoc no-
mine Incarnatio, sunt, Natura creata, Persona
divina, Unio eorundem, hæc autem sciri pos-
sunt; quod probatur. Quia si hæc sciri non
possent, vel scis quid non possis scire, vel non
scis; si scis, habetur intentum; si nescis, ergo ne-
scis illud, quod dicis te nescire.

RATIO 3. Cognoscere rem definitivè, est
cognoscere certò & evidenter: sic noscitur In-
carnatio; quæ definitivè est. Assumptio na-
turæ humanæ in Unitatem Personæ divinæ:
Consequenter PP. de inenarrabilitate Incar-
nationis loquentes, accipiendi, non de Objecto
hoc nomine significato, Incarnatio, sed de
Modo, & de: An id fieri possit? & hoc exten-
do etiam ad Objectum hoc nomine significa-
tum, Trinitas.

QUÆSTIO II.

An Possibilitas Incarnationis cohereat Principiis Theologicis?

HÆc Principia, alia sunt Theologiæ Naturalis, alia Theologiæ Christianæ, incipiendo ab illa priori, *sic*

DIFFICULTAS I.

An salvâ Dei immutabilitate possibilis sit Incarnatio?

SUAREZ hic Disp. 8. Sect. 3. vix putat humano ingenio satis id explicari posse. *sic ergo:*

I. PRINCIPIMUM Theologiæ naturalis, quod assumi potest contra possibilitatem Incarnationis. Deus est Ens immutabile, sed datâ possibilitate Incarnationis non esset immutabilis: ergo Incarnatio possibilis non est. Minor probatur. Quia mutari est aliter se habere, sed posita Incarnatione VERBI, VERBUM aliter se haberet, quod probatur: quia antea non erat homo, nunc est homo, antea non erat Incarnatum, nunc est Incarnatum: ergo in Incarnatione aliter se habet VERBUM.

Punctum Difficultatis 1.

Solvitur Obiectio.

RESPONDETUR I. VERBUM tunc aliter se haberet in extrinsecis, Concedo Consequentiam, in intrinsecis, Nego Consequentiam. Consequenter Nego tunc VERBUM mutari mutatione de qua hic. *et explicetur distinctio.*

SUPPONO I. Duplicem quoad præsens posse cogitari Mutationem. Primò, Extrinsecam. Secundò, Intrinsecam, antonomasticòs dictam, & de qua maximè hic. Sic v. g. quando, à non esse dextri, ad esse dextri transitur, est mutatio extrinseca, si autem transeat à non esse albi, ad esse albi, est mutatio intrinseca.

SUPPONO 2. DEUM non esse quidem capacem mutationis intrinsecæ, tum propter Scripturam Malach. 3. & Jacobi. tum propter demonstrationes Metaphysicas. Mutationum tamen extrinsecarum non solum potest esse, si ne ulla imperfectione capax, sed illæ omninò Deo debentur. Ratio: quia si Deus non sit capax mutationum extrinsecarum, multa prædicata, quæ vera de Deo sunt, falsa forent, quod ipsum probatur, vera est hæc propositio: Deus est actu creans mundum, quæ tamen falsa esset, si Deus non sit capax mutationum extrinsecarum, quod probatur: quia ut suppono à non esse verificabilis, ad esse verificabilis prædicati, non potest aliquid transire sine sufficienti mutatio-

ne, quæ debet esse in intrinsecis, vel extrinsecis; hinc cum Deus non sit capax mutationis in intrinsecis, & tu negas etiam capacem esse mutationis in extrinsecis: non dabitur jam ratio, quare transeat illa propositio ad rationem verificatæ, cum antea non fuerit verificata, & certè mutatio in extrinsecis, non tam est mutatio Dei, quam extrinsecorum: & sicut necesse est extrinseca mutari, ita necesse est Deum capacem mutationis esse in extrinsecis.

SUPPONO 3. Mutationem quoad intrinseca duplicem esse. Primò, quæ sit vel maximè mutatio intrinseca, quando scilicet ipsum esse intrinsecum, ex non esse transit ad esse; & tunc illius motus nullum datur præsuppositum subiectum, cum illud sit primum esse mutatum, primo autem esse mutato, non datur prius. Secundò potest esse motus quoad intrinseca, quando motus advenit subiecto existenti: talis præsupponit jam subiectum, intelligitur enim advenire, non adveniret autem, si non præsupponeret subiectum, quia tamen per solam advenientiam non constituitur ille motus, seu mutatio, in ratione intrinseci, cum etiam extrinseca adveniant: debet istud intrinsecativum haberi aliunde; & hoc intrinsecativum non aliud est, quam ut ipsum mutativum in ipsum mobili recipiatur, vel fiat. Ostendit hoc inductio. Actione non dicitur moveri agens, sed passum, eò quòd actionem non recipiat agens, sed passum; è contra albedine mutatur intrinsecè paries, quia illam recipit. Et Ratio est: quia nullum potest ostendi intrinsecativum aliud, quod ipsum in hoc fundatur; quia omne intrinsecum est, vel per identitatem, vel per receptionem, aut fieri in se; si enim nec identificatur, nec recipitur, nec fit in illo, per nihil extrahitur ad esse intrinseci.

DICES. Ex vi hujus sequi, quòd etiam anima quando unitur materiæ, non mutetur.

RESPONDETUR. Mutatur imprimis, quia producitur ex nihilo. Rursus si recipit in se unionem, intrinsecè mutatur: si non recipit, alio ex titulo mutabitur, quia forma respectu materiæ non tantum habet rationem completivæ intrinsecè, sed etiam incompletæ intrinsecè; idque ex ordine essentiali ad materiam, cui illa debetur, tanquam forma; jam autem VERBUM est quid completivum terminativè, sed non complebile, nisi extrinsecè. Rursus cum definitivum animæ sit prædicatum, esse substantiam intellectivam incompletam, esseque sit propter operari; etiam debet habere incompletionem, eamque substantialem, consequenter intrinsecam, ad operari operationes sibi debitas: quam completionem acquirit illa ipsa, & non tantum corpus ab illa, cum etiam illa ipsa, ex intrinsecis suis principiis, ordinetur non tantum ad operationes spirituales, sed etiam sensitivas, quam completionem intrinsecam, acquirit

quirit anima vi unionis; jam autem VERBUM est in se completum, potest operationes sibi debitas exercere independenter à natura humana, consequenter vi unionis cum illa, nullum complementum intrinsecum acquirit, adeoque nec mutatur intrinsecè; hinc etiam operationes Theandricæ dignificativè & perfectivè spectant ad VERBUM; non autem quòd sint perfectio ipsiusmet VERBI, sed naturæ humanæ ita dignificatæ.

SUPPONO 4. Quod positâ possibilitate Incarnationis, non sit necesse asserere, quòd recipiat aliquid in se VERBUM, vel quòd fiat in illo tunc aliquid; expressit id Cyrillus Alexandrinus in epistola Synodali Concilii Ephesini ad Nestorium, ubi dicit, modum unionis VERBI cum natura humana, non debere intelligi secundum appositionem conjunctionis: ex quo, inferes, non secundum receptionem. Ratio suppositi est. Tum quia, non implicat contradictionem talis Entitas, quæ recepta in uno extremo, determinet aliud extremum ad nexum cum illo; talisque censetur esse unio materialis in homine. Tum quia non potest probari, de ratione modi esse, recipi in utroque extremo, quòd determinat. Tum quia definitivè modus, est Entitas determinativa rei, vel extremi indifferentis; hinc effectus illius formalis primarius, erit determinare; consequenter salvari poterit, licet non recipiatur in utroque extremo, sufficere; ut se habeat per modum determinantis, licet non recepti.

SUPPONO 5. Hoc ipso si non recipitur illa modalitas in VERBO, nec recipitur ipsa humana natura. Ratio: quia ratio recipiendi ut Quo, deberet esse ipsa modalitas, quæ si non recipitur, nec recipitur ipsa natura humana. Deinde quia natura humana habet se per modum potentie terminabilis, idque ex proportionem ad ea, quæ sunt manifestè potentia, & manifestè terminabile; jam autem potentia non recipitur in suo actu, nec in illo subiectatur. *His suppositis*

EXPLICATUR distinctio. Mutatio est alia Extrinseca, alia Intrinseca, ut dictum Supposito 1. Mutatio intrinseca non competit Deo, secus extrinseca ut dixi supposito 2. Nota autem mutationis intrinseca est, vel fieri tunc, vel recipere in se aliquid, ut dixi supposito 3. Quia autem VERBUM nec ullam modalitatem in se recipit, ut dixi supposito 4. immò nec recipit ipsam naturam humanam, ut dixi supposito 5. hinc fit; ut salvâ possibilitate incarnationis, nullo modo intrinsecè mutetur persona divina.

RESPONDETUR 2. Negando mutari VERBUM, vel aliter se habere, cò, quòd quando utitur VERBUM, habeat se per modum termini, jam autem terminus quæ talis non subiacet mutationi. *Ad quod Explicandum,*

SUPPONO 1. Terminum ex præcisa ratione

terminandi, quia scilicet ex non terminare actu, transit ad terminare actu, non pati ullam mutationem in se.

RATIO 1. Suppositi est, autoritas Aristotelis 3. Phys. tex. 10. *In eis, inquit, quæ sunt ad aliquid, contingit altero mutationem patiente, verè dici alterum, nihil mutationis subire.*

RATIO 2. Quia si, ex præcisa ratione terminandi, sequitur terminum mutari, non posset ostendi, si hodie paries ponatur in India, per quid mutentur reliqui parietes, & quid sit istius mutationis productivum.

RATIO 3. Quia terminus in relatione habet rationem extrinseci, quia habet rationem aliud, si habet rationem aliud, non habet vim mutandi id, cuius est terminus; quia mutatio, de qua hic, debet esse, ut dixi, in intrinsecis.

SUPPONO 2. Non tantum verum esse, quòd terminus ex linea relationis non mutetur; sed id verum est, de quacunque ratione termini. Ratio: Tum quia Objectum terminat notitiam, habetque formalitatem objecti terminantis, & non præcisè termini ex linea relationis; nec tamen mutatur, quando ad illud terminantur notitiæ. Tum quia persona tres terminant naturam divinam, suntque verè termini: ex ratione tamen termini non mutantur; parumque refert, quòd illa terminatio sit ab æterno: quia si terminatio infert rationem mutationis, inferret etiam ab æterno; præcipuè, quia mutatio, quæ talis, non importat, præcessisse non esse; aliàs creatura ab æterno condita & ab æterno cogitans, suâ cogitatione mutata non fuisset. Tum quia, non est necesse rationem, quæ est complendi aliud, complendoque illud mutandi, non est, inquam, necesse, ipsam compleri, adeoque mutari; cum illa mutatio deberet esse intra seriem completionis: terminus autem definitivè, habet rationem complementis, adeoque facientis mutare, non autem completi aut mutati.

SUPPONO 3. VERBUM habere rationem termini in toto hoc ineffabili hypostatico. Ratio: Tum quia, ita habet communis phrasim Doctorum, qui dicunt naturam humanam esse terminatam à persona VERBI. Tum quia, Unio hæc supponitur facta in persona; Persona autem, quæ talis, habet rationem complementi & termini naturæ, estque redditio naturæ ne comunicetur alteri, adeoque ut terminetur, sistat in se, & habeat rationem totius. Tum quia VERBUM in toto hypostatico, non habet rationem propriè formæ, nec materiæ, nam utrumque hoc imperfectionem importat; nec item habet rationem efficientis, quia in isto Toto est aliquid ita proprium VERBO, ut non sit proprium aliis personis: jam autem quæ sunt in genere efficientis, communia sunt toti Trinitati: non etiam habet rationem causæ finalis, quia hæc explicari non potest, in quo consistat, ut fundet

unionem substantialem; ergo restat, ut habeat rationem termini complementis substantialiter.

His suppositis

EXPLICATUR. Cū posita possibilitate Incarnationis non mutetur persona divina, quia terminus in relatione non mutatur, ut dixi supposito 1. imò nec quicquam aliud, quod habet rationem termini, ex præcisa ratione quia terminat, mutatur, ut dixi supposito 2. Et quia VERBUM in toto hypostatico habet rationem termini, ut dixi supposito 3. ideò vel exinde non mutatur.

INSTABIS 1. Posita hac explicatione non potest salvari veritas illius Propositionis; quòd VERBUM sit intrinsecè unitum humanitati; quòd VERBUM faciat unum per se cum natura humana; quòd VERBUM sit substantialiter unitum.

RESPONDETUR, hæc omnia salvari posse. VERBUM est intrinsecè unitum, non per receptionem seu appositionem alicujus conjunctionis, sed quia est terminus intrinsecus unionis hypostaticæ, vel modalitatis. Facit unum per se, quia per ly per se Unum, non plus importatur, quàm constitutum ex extremis, quorum unum est incompletum, & aliud habet jus, vim, energiam complendi; cū ergo, hoc ipso, quia unitur natura humana, non habeat propriam personam, & rationem totius, & ex altera parte, persona divina cū possit id totum præstare, quod præstat persona creata, fit, ut persona divina cum illa natura facere possit Unum per se. Deniq; est VERBUM unitum substantialiter, vel ratione unionis substantialis distinctæ, vel si est indistincta, ex eo id salvabitur, quia natura humana non unitur per accidens aliquod, v.g. per specialem gratiam aut affectum personæ divinæ; sed unitur ita, ut ex illis duobus extremis substantialibus, quorum unum est complebile, aliud complens, evadat unum.

INSTABIS 2. Pone substantiam, per possibile vel impossibile jam extra causas productam, non uniri naturæ, uniri postea; hæc personalitas mutabitur; Ergo & persona divina mutabitur.

RESPONDETUR, si supponatur illa persona nihil intrinsecum recipere, nego quòd præcisè ex eo sit mutanda.

INSTABIS 3. Posita possibilitate Incarnationis, vera est hæc denominatio, VERBUM est homo: quæ denominatio est intrinseca & realis VERBO; neq; enim potest denominari homo substantialiter à forma sibi extrinseca; & ita visio cum viso non facit unum per se.

RESPONDETUR, esse hanc denominationem intrinsecam VERBO, non ratione alicujus recepti in VERBO, sed quia evadit VERBUM terminus intrinsecus in toto hypostatico. Quanquam Lessius lib. 12. de perfectionibus divinis cap. 6. putant hanc esse denomina-

tionem extrinsecam. Suarez autem hîc d. 8. Sect. 3. dicit denominationem mediam: non est enim propriè intrinseca, quia non est à forma intrinseca, aut ab aliquo identificato rei denominata. Non est etiam denominatio merè extrinseca, quia est desumpta ab aliquo substantialiter unito; est ergo media, & participat cum denominatione extrinseca, in quantum provenit ab aliquo, neq; recepto in VERBO, neque identificato illi; in quantum autem provenit ex intima conjunctione, participat cum denominatione intrinseca.

INSTABIS 4. Si Angelus assumeret humanitatem, mutaretur præcisè ex eo, quòd ex non homine, fieret homo; ergo & VERBUM mutatur: fit enim ex non homine, homo.

RESPONDETUR. Supposito quòd substantia angelica sit modus, necessariò tunc mutaretur Angelus; idq; ideo, quia assumeret humanitatem substantialiter, quam assumere non posset sine nova substantia, quæ esset communis Angelo & illi homini, nam angelica, utpote modalis, soli Angelo conveniret. Si autem substantia illa sit res, & nihil tunc in se reciperet Angelus, negabitur quòd tunc mutetur; quòd si substantia angelica non sit distincta à natura illius entitative, non potest terminare naturam humanam; quia ex illo duplici conjuncto, resuleret Unum, utroq; perfectius, essetq; illic ratio totius, quæ non haberetur simpliciter à persona angelica; nam cū Angelus sit finita perfectionis, hinc fit, ut additione illa naturæ humanæ acquireret perfectionem, adeoque & mutaretur.

INSTABIS 5. Pati est mutari, incarnari est pati, ergo incarnari est mutari.

RESPONDETUR incarnari respectu humanitatis est pati, sed non respectu VERBI, nam respectu VERBI est potius terminare.

Punctum Difficultatis 2.

Explicatur Terminus intrinsecus.

Ratio Termini intrinseci debet desumi ex termino & ex intrinsecitate. Ratio termini desumitur ex prædicato terminandi, cohibendi, faciendi non ultra, quod interdum fit etiam complendo, ut reperitur in terminatione personali universaliter. Dixi, in terminatione personali, quia paries albus nullo modo potest dici complere visionem, quamvis illam terminet. Ratio autem intrinseci per hoc salvari debet, quòd dicat alligationem, inseparationem, conjunctionem veram & realem, licet illud alligativum non recipiatur. Terminus ergo intrinsecus ille erit, qui rem ita terminat, ut dicat alligationem, inseparationem, conjunctionemque veram & realem cum illo, quod terminat in suo conceptu; & sic terminus Relationis non

non dicit, quā talis, conjunctionem physicam cum subiecto; quod si eo ipso, quia aliquid refertur ad aliud, illud aliud deberet esse vi illius relationis conjunctum & colligatum realiter, ille terminus haberet rationem termini intrinseci. Et quia VERBUM ita terminat naturam, ut cohibet, ne alteri sit unita, eāq; ratione completatur naturam, ut dicat cum illa alligationem, in separationem, conjunctionemq; veram & realem, ideo VERBUM habebit rationem termini intrinseci.

DICES 1. Etiam materia & forma dicunt illam alligationem, & tamen non sunt terminus intrinsecus; ergo per dictam alligationem, non recte explicatur terminus intrinsecus.

RESPONDETUR. Terminus intrinsecus non tantum deponit alligationem, sed etiam rationem termini, quod non competit saltem materię primę comparative ad formam; cum hoc tamen stat, ut forma, respectu alicujus modalitatis habeat rationem termini intrinseci, itemq; materia, si modalitas v. g. spiritualis terminaretur non nisi ad illam.

DICES 2. Etiam Deus ad causandum petit intimam alligationem, & tamen non est terminus intrinsecus.

RESPONDETUR 1. ideo non est, quia ei non competit ullo modo tunc ratio termini.

DICES 3. Actus fidei, ex revelatione specialiter facta, credat reflexe de se: ubicunque ego sum, ibi est & habitus fidei, hoc ipso talis actus petit essentialiter alligationem cum habitu fidei, & tamen habitus fidei non est terminus intrinsecus.

RESPONDETUR 1. Id ideo esse, quia in tali suppositione, habitus ille fidei nullo modo habet rationem terminantis.

Nunc videamus, quomodo idem ab aliis explicetur.

EXPLICANT 1. aliqui apud Lugonem. Dicitur (inquiunt illi) aliquis terminus intrinsecus ex eo, quod non solum respiciatur secundum suam intrinsecam entitatem, hoc enim competit omni termino etiam extrinseci; sed quod unio v. g. habeat essentialem connexionem cum illo termino, & tam necessario pendet à termino, quam à subiecto. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT: Quia vi illius sequitur, terminum relationis esse terminum intrinsecum; quia relatio tam necessario pendet à termino, nec potest esse sine termino; quod eodem magis procedit de termino relationis transcendentalis, quæ determinat sibi non nisi hunc terminum, qualis est relatio creaturæ ad Creatorem qui essentialiter, non nisi hic est.

EXPLICAT 2. aliquis. Terminus à terminando dicitur, eod, quod quasi limitem rei, quam dicitur terminare præfigat, ne illa ulterius procedatur; hinc uniri alicui ut termino, erit aliquam rem ita cohiberi, ut extra illam entita-

tem, quā cohiberi & terminari dicitur non egrediatur: intrinsecum autem esse, erit constituere aliquid unum per se substantiale, ut constituit VERBUM; secus color, qui est Objectum visionis, non dicitur terminus illius intrinsecus, sed extrinsecus, quia terminando visionem, non facit Unum per se substantiale. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Quia quavis rationem termini explicet per id, quod notius est, ut & à nobis supra factum; hoc tamen quod affert de intrinsecitate, videtur non admittendum; nam ponamus, quod albedo uniatur quantitati aut materię, sed unione recepta in ipsa quantitate, terminata tamen ad albedinem, eo casu, illa albedo erit terminus intrinsecus, æque planè, ac VERBUM respectu humanitatis; & tamen non constituit Unum per se substantiale, sed unum accidentale. Casu item quo divinitus duæ naturæ unirentur inter se, eæque completæ, sed unione recepta non nisi in uno extremo, non constitueretur Unum per se, & tamen aliud extremum haberet rationem termini intrinseci; quomodo enim Unio cum extrinsecitate staret? ergo apparet de ratione termini intrinseci non esse, facere unum per se cum alio extremo.

EXPLICAT 3. Arriaga disp. 21. n. 24. Terminum intrinsecum esse illum, qui verè & per se unitur, alteri, & non in genere causæ materialis aut formalis. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia in sententia ponente Unionem materialem, verè anima rationalis unitur tanquam forma materię, & tamen habet se per modum termini intrinseci, respectu illius unionis; ergo potest aliquid habere rationem termini intrinseci, quamvis uniatur per modum formæ. Quod si dicas, respectu unionis habere se ut terminum intrinsecum formæ, respectu autem ejus, non habet rationem causæ formalis; id etiam non convinceret; quia quærere restaret, cur illa forma respectu illius Unionis habeat non nisi rationem termini intrinseci, & non rationem causæ formalis? & illud potius erit explicativum termini intrinseci. Tum quia potest dici terminus habere se per modum causæ formalis extrinsecæ, possetq; hoc dici etiam de VERBO: ergo terminus intrinsecus non recte explicatur per hoc, quod debeat per se uniri, non tanquam causa formalis. Tum quia, hæc definitio procedit per terminos negativos, posset autem formari ex dictis per terminos positivos.

Punctum Difficultatis 3.

Quomodo ab aliis salvetur Immutabilitas Dei?

EXPLICAT 1. Pontius hic Q. 2. Qui fiat, ut Incarnatio peragi possit sine ulla mutatione personæ

Personæ divinæ, & dicit: Mutabilitas & perfectibilitas sequitur tantum ex eo, quod aliquid possit conjungi cum aliquo realiter distincto, sine quo non posset existere secundum se in statu connaturali suo, aut sine quo non posset exercere omnes operationes suas proprias &c. VERBUM autem potest connaturaliter existere. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia non probat, quod per hoc res tantum mutatur, sine quo in suo connaturali statu existere non potest. Tum quia sequitur ex illius doctrina, animam infusione gratiæ non mutari: cum sine gratia existere possit connaturaliter, & omnes operationes suas exercere sibi proprias seu debitas; nam supernaturales sunt illi indebitæ; casu item quo Angelo albedo uniretur, non mutaretur Angelus, quia nec illa indiget ad operationes, & sine illa connaturaliter existere potest; casu item quo per impossibile subiectaretur aliquid in Deo, non mutaretur Deus, quia sine illo connaturaliter existere potest, nec illo indiget ad operationes sibi proprias. Tum quia in explicatum relinquit, quomodo tamen tunc intrinsecè uniatur VERBUM.

EXPLICAT 2. Amicus hîc disp. 1. Sect. 1. & dicit specialiter, quod ad hoc, ut dicatur aliquid mutari, debeat perfici in proprio suo intrinseco esse & operari, unde veste nemo mutatur, quia per illam non perficitur in esse & operari; & quia in esse & operari non perficitur VERBUM per Unionem hypostaticam, hinc nec mutatur Verbum, per unionem hypostaticam. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia redeunt argumenta secundo loco contra Pontium facta, nempe quod sequeretur Deum & Angelum non mutandum, si per impossibile reciperent in se albedinem v.g. Quod si recurras ad hoc, per hoc ipsum mutandum Deum vel Angelum, quia reciperet in se illam albedinem; jam per hoc non nisi immutabilitatem salvas, quia non est receptio. Tum quia illud, quod adfert de veste, non convincit; nam quod veste non mutetur homo, vel ex eo deducitur, quia inter vestem & vestitum non est unio, quæ deberet fundare mutationem; quæ tamen unio reperitur inter Verbum, & naturam humanam. Tum quia quamvis concedatur ad mutationem perfectivam requiri, ut res perficiatur in suo esse intrinseco & operari, nego tamen, quod ad mutationem (ut ita dicam) defectivam, requiratur, ut dicatur extremum perfici in suo esse intrinseco & operari; sic vivens, posito, quod detur forma cadaveritatis, mutatur eadem, & tamen illa, nec perficitur in esse suo intrinseco, nec in operari; qualitas item illa, quam multi admittunt produci ab igne infernali, & recipi in spiritibus, mutat

eosdem, & tamen non perficit illos in suo intrinseco esse & operari.

EXPLICAT 3. Lugo. VERBUM ex vi Unionis hypostaticæ alligatur ad intimam conjunctionem cum humanitate, & ad componendum cum illa Unum per se; cum tamen VERBUM non supponatur incompletum, aut in potentia ad hoc, ut integretur & compleatur per aliquid aliud: sed potius supponatur omnino integrum & completum; humanitas autem afficitur intrinsecè unione, cum etiam supponatur de se incompleta, & in potentia ad hoc, ut compleatur per aliquam subsistentiam; consequenter per unionem illam non mutabitur VERBUM, sed humanitas. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia, in principiis Lugonis, non rectè salvatur immutabilitas VERBI, si dicatur unionem recipi in humanitate, terminari ad VERBUM: Ergo nec bene per hoc explicatur, quia recipitur in humanitate, alligat autem VERBUM; hæc enim verbis videntur differre. Tum quia redeunt argumenta, quæ contra assumptum antecedens ponit Lugo, quæ sic proponi possunt. Si hæc alligatio extremi sufficit, ut terminus intrinsecè denominetur alligatus & unitus; Ergo dependentia actionis ab agente sufficit, ut agens denominetur intrinsecè agens. Rursus, potest esse aliqua cognitio ita intimè connexa cum objecto, sicut intimè alligat unio recepta in uno extremo, & alligans aliud; idque patet in cognitione quæ est visio Dei beatifica; & tamen Deus non denominatur intrinsecus terminus illius visionis, sed solum extrinsecus; Ergo non ideo erit VERBUM intrinsecè unitum, quia unio illa postulat intrinsecè alligationem & intimitatem cum VERBO. Tum quia vi hujus explanationis sequitur, animam rationalem non mutari, si in illa non recipitur unio.

EXPLICAT 4. Valentia hîc Disp. 1. q. 1. puncto 2. Mutationem alicujus rei non propriè in hoc consistere, ut res de novo sit aliquid, quod prius aliquo modo non erat; sed ut sit, vel acquirat aliquid, quod antea simpliciter & omni modo non habebat, scil. neque in perfectione quadam eminentiori, & ad quod proinde fuerit in potentia passiva simpliciter; quod in proposito minimè habet locum: nam VERBUM divinum, habebat prius rem & perfectionem naturæ humanæ eminenter, perfectissimo quodam modo. Quod autem id requiratur ad mutationem, rationem dat; quia communiter de mutatione dicitur, tunc eam fieri, quando res aliter simpliciter & absolute se habet, quam prius; unde & motus dicitur esse actus entis in potentia. Res autem, quæ aliquid modo præstantiori habebat, non dicitur propriè mutari, si illud postea acquirat formaliter; quia non simpliciter & absolute illo prius carebat. Consequen-

sequenter infert, potentiam vitalem mutari per actum vitalem, quia non habet in se eminenter perfectionem vitalis perfectionis; non enim sine operatione vitali, potest potentia efficere habitum, aut ejus augmentum, sed potius potentia vitalis tantum virtualiter continet operationem vitalem. Addit, quod si aliquis contendat etiam tunc rem mutari, quando aliquid formaliter & secundum se acquirit, licet illud præhabuerit eminenter, is non nisi de nomine quæstionem instituit. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia vi illius sequitur, quod etiamsi VERBUM, Unionem, naturam humanam, albedinem, reciperet, adhuc non mutaretur; cujus oppositum communiter docetur. Tum quia non explicat id, in quo est punctus difficultatis; nego etiam rem non mutari, quando res acquirit aliquid & habet formaliter, quod antea non nisi eminenter habuit: negaturque, quod tunc res aliter simpliciter & absolute se non habeat; antea enim simpliciter non habebat illam formam, nunc illam simpliciter habet; habet se igitur res aliter simpliciter, per ordinem ad habendam illam formam. Negatur item, quod forma illa non sit actus entis in potentia: ubi non dicitur, quod debeat esse actus entis in potentia eminenter non præhabente. Tum quia, faciunt in contra paritates. Quando potentia aliqua non nisi virtualiter & per modum organi continet actum, mutatur per illum actum: Ergo etiam res quæ eminenter habet aliquid, si illud habeat formaliter, mutabitur per illam formam; item, si miraculose quantitas una alteri quantitati uniretur, mutaretur adhuc illa quantitas, quamvis una æquivaleret alteri: Ergo etiam quamvis aliquid contineat aliud eminenter, si illi, aliquid quod est formaliter tale, uniatur, mutabitur adhuc. Denique supponamus, quod Angelus supremus per unicam indivisibilem speciem cognoscat omnia materialia, infundat illi Deus speciem particularem non nisi unius materialis, verè adhuc illa specie mutabitur Angelus, vel ipso titulo receptionis: Ergo continentia eminentialis non eximit à mutatione, si accedat aliquid tale formaliter. Addo: per ly Continenteminenter, intelligit Valentia, posse se ipso facere totum illud; sic autem VERBUM non continet eminenter unionem hypostaticam, quia se ipso non potest facere Totum hypostaticum.

EXPLICAT 5. Aldrete Disp. 31. Sect. 1. Quod datur in Toto hypostatico duplex unio, quædam creata, quæ sit in humanitate eamque perficiat, & per illam unitur humanitas intrinsecè VERBO, non autem VERBUM humanitati; hinc alia est unio ex parte VERBI, in creata, quæ sit in VERBO quasi subjectivè, & per hanc VERBUM intrinsecè unitur humanitati, consequenter tunc non perficitur VER-

BUM per aliquid creatum, adeoque non mutabitur. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia est novitas in Theologia ante non docta à Patribus, Unio hæc increata. Tum quia hæc unio increata, vel est sequens ipsam naturam divinam, adeoque una communis omnibus tribus personis, vel est sequens proprietates relativas, ita ut dentur tres uniones distinctæ realiter, sicut dantur tres personæ distinctæ realiter. Neutrum dici potest; non primum, quia jam non minus pro sua parte esset unita persona Patris, ac persona Filii, cum à parte personæ eadem sit trium Personarum unio: possetque de illa quæri; an sit virtualiter distincta à natura, vel indistincta? si distincta, quis articulus Fidei ad hoc cogit? si indistincta: Ergo in sensu reali illa unio erit natura, adeoque dicet completivitatem ut Quo ipsa Natura, ut dicit illam Unio; & tamen ex Natura divina & creata, non potest fieri unum per se completum substantiale. Si autem illa Unio est multiplex pro multiplicitate personarum; contra erit; quia omnes formalitates, quæ sequuntur personas divinas, debent esse secundum oppositionem producentis & producti, quam formalitatem non imbibit in se illa unio increata. Deinde unio illa increata deberet in se salvare conceptum unionis, hoc ipso enim non haberet formalitatem unionis; sed non salvat, quia unio debet concipi tanquam id, sine quo potest esse unibile, cum illa non possit esse sine unibilibus; & tamen existens ab æterno, erat sine unibili natura humana: quod procedit, si unio sit modus. Si autem non est modus, sed ipsum unibile in circumstantiis, restabit quærere, cur ipsa illa Unio, quæ in re est ipsemet Deus, non mutetur tunc? Tum quia, & esset, illa unio increata, ab æterno unio increata, debet enim esse hoc, quod est; & non esset unio increata ab æterno; quia nihil uniret, sicut non est dealbatio ab æterno, quæ non dealcat, impossibileque est esse actum secundum & non habere effectum in actu secundo, hoc ipso enim non esset actus secundus. Unio autem est ipse actus secundus, & si non concipiatur ut actus secundus, non erit Unio, sed Unibile. Deinde illa unio increata, vel est mera formalitas intelligibilis non nisi, vel aliqua virtualitas, aut realitas. Non 1. quia immutabilitas Dei ejusque unibilitas non pender à nostris conceptibus. Non 2. quia illa etiam posita, quærere restat, quid illa proficiat ne mutetur Deus? quærere item restat ut dixi, cur illa ipsa non mutetur?

EXPLICAT 6. Aldrete Sect. 5. & dicit; quod VERBUM ideo non mutetur, quia cum VERBUM divinum in se sit infinite perfectum, nulla perfectione creatâ indiget, illaque carens VERBUM, est eodem modo felix; quod ipsum exinde firmat, quia ut aliquid perficiatur in-

trina-

trinfecè per aliud, necesse est, ut perficiens magis conveniat perfectibili, eò, quòd illi intrinsecum est, quàm, si solum se haberet extrinsecè, & est id citra dubium; nihil autem creatum, Deo intrinsecum, est ipsi magis conveniens, quàm si solum se haberet extrinsecè; Ergo nihil creatum intrinsecè Deum perficit. Minorem probat; quia illud creatum Deo intrinsecum, si non sit necessarium de se, ut existat infinita perfectio divinæ naturæ, nihil aliud præstat, quàm addere numerum perfectionum, per quem non resultat absolute major perfectio, quàm confurgat ex Deo solo. Ut autem addatur solum numericè & extensive modo dicto perfectio, est omnino per accidens. *Hec Explicatio*

NON SATISFACIT 1. Quia ex dictis potest contingere mutatio, licet additum non inferat perfectionem, ut si Deus reciperet in se albedinem, vel Angelus; & sicut inæqualitas non solum contingit per excessum, sed etiam per defectum; ita & mutatio non tantum erit, si res acquirat perfectionem, sed etiam si acquirat imperfectionem: Ergo ex eo præcisè, quòd illa unione non acquirat Deus perfectionem, non sequetur illum non mutari.

NON SATISFACIT 2. Quia posito, quòd illa unio non perficeret Deum, sed se haberet adhuc per modum addentis numerum perfectionum, nondum sequitur præcisè ex eo Deum non mutari. Ratio: quia quando quinario additur unitas, mutatur quinarium, & tamen augeatur non nisi numerica perfectio: Ergo si unione augeatur numerus perfectionum in Deo, non sequitur ex eo jam præcisè non mutari adhuc Deum. Quod si recurras, sextario non esse quid extrinsecum additionem unitatis factam quinario, hoc ipso jam inclinabis ad hoc, quòd mutatio non nisi additione in se recepti alicujus perficiatur, eaque intrinsecà, quod supra acceptatum.

NON SATISFACIT 3. Quia possunt restaurari rationes, quas solvere voluit Aldrete.

1. RATIO: Mutaretur Deus intrinsecè, si per impossibile denominaretur intelligens, aut subsistens per aliquid creatum: Ergo etiam si denominetur VERBUM unitum intrinsecè mutabitur VERBUM.

RESPONDET Aldrete: quia Deus de se petit intelligere hoc objectum, & subsistere, & perficitur per cognitionem secum identificatam, repræsentativam illius objecti, & per propriam subsistentiam, & est in Deo aliquod incomplementum virtuale, in ordine ad percipiendum illud objectum & subsistendum.

CONTRA. Tum quia Deus de se petit esse unibilis, ergo sicut sequitur illum mutari, si haberet cognitionem creatam, cum petat intelligere: ita mutabitur unione, cum petat esse unibilis. Tum quia habet Deus in completionem

virtualem, in ordine ad intelligere & subsistere: Ergo etiam habet incompletionem virtuales ex prædicato unibilis in ordine ad uniri; Ergo sicut intellectione creatà mutaretur, ita mutabitur unione creatà: imò exinde impossibilitas adhuc unionis hypostaticæ confurgeret, quia si possibilis esset unio hypostatica, supponeretur Deus esse unibilis, si unibilis, complebilis aliquo creato, si complebilis, mutabilis hoc ipso, & quidem magis quàm intellectione creatà: quia dicit incompletionem ad intellectiōem, vel subsistentiam increatam Deus, vel potius ad intellectiōem & subsistentiam, quæ potest esse increata, potest creatà: hic autem diceret incompletionem ad aliquid creatum: unio enim illa non potest esse, nisi aliquid creatum. Tum quia etiam attendendo ad principia ipsius Aldrete hic num. 4. videtur oppositum evinci: nam esse unibilem naturam divinam, est perfectio intrinsecè necessaria, quasi à posteriori, ad existentiam naturæ divinæ, hancque unibilitate deficiente per impossibile, ipsa natura deficeret: Ergo hæc unibilitas in actum reducta, & quidem per aliquid creatum, faciet mutari Deum: sicut, si alia perfectio divina intrinsecà in actum reduceretur, per aliquid intrinsecum creatum, mutaretur Deus.

2. RATIO. Casu quo daretur natura identificans secum suam subsistentiam, si subsisteret per aliam subsistentiam, hoc ipso mutaretur: Ergo etiam mutabitur VERBUM unione hypostaticà.

RESPONDET Aldrete: quia subsistere ex suo genere pertinet ad complementum naturæ illius, & creatà subsistentia præberet munus ex genere suo pertinens ad complementum illius naturæ, novoque titulo compleret illam naturam.

CONTRA. Esse unibile pertinet ex suo genere ad complementum Dei, unioque creatà exercet munus, & aduat id, quod est pertinens ad complementum Dei: Ergo, sicut illa subsistentia creatà mutaret illam naturam creatam, mutabit & unio Deum: & sicut creatà illa subsistentia, præberet munus, ex genere suo pertinens ad complementum naturæ, ita & creatà unio præberet munus pertinens ad complementum unibilis.

3. RATIO. Si exerceret Deus munus causæ materialis, mutaretur: Ergo & unione hypostaticà mutabitur.

RESPONDET Aldrete, disparitatem esse, quia omnis causa materialis, est verè & strictè pars, & de se est quid incompletum: hoc autem Deo non competit.

CONTRA. Ex eo, quòd sit causa materialis quid incompletum, mutaretur Deus, si illam exerceret: Ergo etiam, cum esse unibile sit quid incompletum, utpote capacitas ad uniri, dum

dum VERBUM redditur intrinsecè unitum,
mutabitur VERBUM.

DIFFICULTAS II.

*Alia Principia ex Theologia natu-
rali.*

PRINCIPIUM est à Pari.

1. PARITAS est. Natura divina secundum esse suum absolutum sumpta, non potest suppleri naturam creatam, quamvis contineat perfectionem omnis naturæ creatæ: Ergo nec Persona divina potest suppleri personam creatam, quantumvis Persona divina, contineat perfectiones omnes personæ creatæ.

RESPONDETUR disparitatem esse, quia ly Unum per se deposcit completum & complebile, complebile autem esse non potest, si utrumque extremum sit completum; duæ autem naturæ in ratione naturæ non sunt, nisi Entia completa, quia quicquid illis ademeris, jam non erit illa natura, sive ademeris genus, sive formam: jam autem natura in ratione subsistens est complebilis, nec per hoc amittet rationem suæ entitatis, consequenter in ratione suppositibilis compleri per se potest & fieri Unum per se. Dubitari tamen posset, an non sit possibilis modalitas physica, vi cuius ex natura divina & humana, non constituatur quidem Unum per se, constituatur tamen specialiter, idque verè & realiter, alligatum? Quod non possit haberi talis Unio, innuit Lugo: quia omnis vera unio ex suo conceptu tendit ad hoc, ut ex extremis fiat verè & per se Unum; sed hoc videtur procedere de determinationibus, quæ defacto dantur: non enim videtur implicare contradictionem modalitas, determinans illas naturas ad alligari, quamvis sine facere unum per se; & si datur modalitas, quæ potest facere Unum per se, quin faciat unum per se substantiale, quod fit, dum albedo unitur subjecto: cur etiam dari non poterit modalitas determinans ad conjungi physicè, quamvis non fiat ex illis unum per se.

2. PARITAS est. Non potest existere natura humana existentia VERBI, nec potest natura humana amittere propriam existentiam & acquirere divinam: Ergo nec potest natura subsistere personalitate VERBI.

RESPONDETUR, in principiis Thomistarum falsum esse antecedens. In communibus principiis disparitas est; quia, eo ipso, quod suppleret existentia VERBI existentiam humanam in natura, & esset natura humana ut supponitur, utpote facta existere per existentiam divinam, & non esset: quia existentia est identificata realiter ipsi naturæ, nec habet connotatum ullum, ratione cuius dicatur definire, adveniente exi-

stentiâ VERBI; quod si existentia est identificata naturæ, nec habet ullam formalitatem, ratione cuius definire possit, non definente naturâ, si non definit natura humana, ut supponitur, nec definit existentia, si non definit existentia, quomodo supplebitur ab existentia increata? idemque dicendum erit, cur nihil possit durare per durationem divinam: quia in nostris principiis, ipsa duratio intrinseca est indistincta entitativè. In aliorum principiis, hæc posset dari disparitas; quia si suppleret duratio increata durationem creatam, deberet fieri Unum per se, ex duratione increata, & natura humana: nam non nisi per communicationem idiomatum, fundatâ in ratione Unius per se, suppleri posset aliquid creatum ab increato: quia autem, ex natura creatâ, & duratione increata, non potest fieri Unum per se: quia duratio increata sequitur ipsam naturam divinam, non Personalitates, utpote quid commune & absolutum; hinc nisi Unio fiat in ipsa natura divina, non potest fieri Unio cum duratione increata, quæ indistinguitur virtualiter à natura; & quia naturæ divinæ, & naturæ creatæ unio, non potest dari constituens Unum per se, ideò nec inter naturam creatam & durationem increatam potest fieri Unio constituens unum per se, quod si non constitueret unum per se, hoc ipso non poterit dici natura creatâ durare, per increatam durationem.

3. PARITAS est. Non potest Sapientiâ increatâ reddi Sapiens Natura creatâ: Ergo nec subsistens subsistentiâ increatâ.

RESPONDETUR. Sapienciam increatam duplici modo concipere possumus; Primò per modum attributi. Secundò possumus concipere Sapienciam increatam, per modum actûs vitalis divini, quo reddatur formaliter & in actu secundo Sapiens Deus. Sub nulla harum formalitatum, natura creatâ potest reddi sapiens, per sapienciam increatam, quod non possit reddi creatura sapiens sapienciâ increatâ, sumpta pro actu vitali, ratio ex animasticis est; quia actus vitalis non potest denominare, nisi connaturale suum principium: cum ergo nulla creatura, ullo modo, possit esse principium actûs increati, fit ut ab illo denominari non possit, quod si deberet uniri sapiencia per modum attributi, necdum etiam sic sumptâ posset creatura reddi sapiens. Ratio: Attributa omnia, exceptis personalibus proprietatibus, sequuntur ipsam naturam divinam, alias conveniret unum attributum uni Personæ, quod non convenit alteri, possetque de illa negari: sicut, quia ratio VERBI sequitur secundam Personam, potest negari de Patre; jamque etiam eo casu, si non sequeretur sapiencia naturam, sed personam, posset de aliqua Persona negari; quod dici non potest: quia Deitas debet trahere secum omnè possibilem perfectionem, adeoque & sapienciam. Et

* 6

certè

certè universaliter quò perfectior est essentia, eò perfectiores habet proprietates, definitur enim per hoc, quòd sit radix reliquorum, hinc perfectior essentia, est perfectior radix, non esset autem perfectior radix, si perfectiores proprietates non haberet; consequenter divina essentia, quæ est infinita, debet habere perfectiones infinitas, atq; adeò esse principium & radix Sapientiæ, Justitiæ, & aliorum similium. Porro attributa divina ita sequuntur naturam divinam, ut nonnisi, ex modo nostro concipiendi, differant ab ipsa natura; nam eandem Deitatem, prout concipitur à nobis per modum radices reliquarum perfectionum, appellamus essentiam, & eandem Deitatem, prout est principium cognoscendi altissimum, appellamus Sapientiam, non admittendo hinc ullam virtualitatem in ordine ad prædicata physica, cum ejus admittendæ nulla sit necessitas. Quod si illa attributa ita sunt idem realiter cum essentia, ut excludatur etiam virtualitas dicta, fit, ut si ponatur unio inter naturam creatam & attributum v. g. sapientiæ, immensitatis, &c. unio illa, immediatè cadere, deberet, supra ipsam rationem naturæ divinæ; cum, ut dixi, nulla intercedat distinctio virtualis inter naturam divinam, & attributa. Porro unio immediatè cadere non potest supra naturam divinam, ita ut una cum natura creata constituat unum per se, ut supra dicebam; & si non potest constituere unum per se, nec posset fundare communicationem idiomatum; nam hæc etiam in creatis fundari non potest, nisi in unione per se: hinc quia unum per se non fit in cumulo lapidum, lapides non fundant communicationem idiomatum; si autem non esset tunc communicatio idiomatum inter naturam creatam & naturam divinam, nec esset communicatio idiomatum inter naturam creatam & scientiam divinam, quæ, ob indistinctionem, sequitur conditionem ipsius naturæ: si non esset communicatio idiomatum inter naturam creatam & sapientiam divinam, hoc ipso non esset creatura sapiens Sapientiâ increatâ; hoc enim præstari non posset, nisi per communicationem idiomatum. E contra, quia ex natura & substantia divina, potest ex dictis fieri unum per se, adeoq; esse communicatio idiomatum, fit, ut natura creata, possit reddi subsistens per substantiam increatam.

DIFFICULTAS III.

An possibilitas Incarnationis cohereat Principiis Theologiæ Christianæ.

3. **P**RINCIPIMUM, contra possibilitatem Incarnationis afferri potest, petitum ex Theologia Christiana, & vel maximè ex mysterio SS. Trinitatis, illudque sumetur, tam ex consideratione personarum, quam ex consideratione

ipsiusmet naturæ divinæ, prout nobis à fide revelata.

Quod attinet ad primum, sic proponitur difficultas.

Vi unionis hypostaticæ, & deberent omnes personæ incarnari, & non deberent omnes incarnari; non deberent omnes incarnari, quia etiam de facto incarnatæ non sunt; & deberent omnes incarnari, quia est impossibile unitam esse naturam VERBI humanitati, atque adeò esse incarnatam, quin sit unita tota natura divina; nam non alia est natura VERBI divini, & alia natura divina: Ergo etiam impossibile est, esse unitam naturam divinam, & non esse unitas omnes tres Personas, quibus illa natura est identificata.

RESPONDETUR. Non debere uniri omnes tres Personas. Probatio in contra, supponit, quòd unio facta sit immediatè in natura divina, cum sit immediatè facta in persona. Sed quicquid sit de hoc, unita natura divina & personæ VERBI, non est necesse uniri reliquas personas; quia cum sit persona VERBI distincta realiter à reliquis personis, poterit illi convenire prædicatum, personam sequens, realiter aliud, quod non conveniat reliquis personis; Unità autem mediatè saltem naturam divinam, non est necesse uniri ullo modo personas, quia natura divina dicit virtuales distinctionem à personis in ordine ad prædicata primò intentionalia, qualia sunt uniri, non uniri, adeoq; æquivalentiam habet ad distincta realiter, exclusâ alieta actuali; & sicut ex iis quæ sunt distincta realiter, potest uniri unum, quin uniatur aliud, sic & in iis, quæ cum summa identitate habent æquivalentiam ad duo distincta realiter, fieri potest, ut unum uniatur & alterum non uniatur. De hac autem phrasi ly natura divina incarnata, agatur postea.

INSTABIS. Non minus sunt præsentēs tres personæ humanitati, quam persona VERBI, ergo si adhuc non recipiatur in persona VERBI illa unio, vel Entitas modalis, non erit ratio, cur dicatur sola persona VERBI incarnari?

RESPONDETUR. Omnes tres Personas esse intimè præsentēs humanitati titulo immensitatis & per circuminflectionem, sed non titulo terminationis; cur autem quamvis illam entitatem modalem non recipiat persona VERBI, determinet tamen illam potius, quam alias? peti debet ex natura illius entitatis, respicientis essentialiter hanc nonnisi personam: quamvis autem opera Trinitatis, quæ sunt in genere causæ physicae, v. g. productio corporis, animæ, modalitatis, dispositionumq; &c. Christi, sint communia toti Trinitati, producuntur enim ab omnipotentia, quæ rationem divinæ naturæ, omnibus personis communis sequitur; quia tamen incarnatio accepta pro terminatione, quæ terminatur natura humana à VERBO, non est

in ge-

in genere causæ efficientis, sed quasi formalis, ut interius etiam attingetur, fit, ut illa sit propria VERBO.

Quod attinet ad considerationem naturæ divinæ, argumentum sic habet.

Si possibile esset unio hypostatica, vi illius & esset necesse uniri saltem mediatur naturam divinam, & non esset necesse etiam mediatur illam uniri; esset necesse, quia id communiter supponitur, & quia in Christo duæ naturæ de facto sunt: præcipue autem, quia mediatur uniri, est uniri illud immediatur, à quo aliud non distinguitur realiter, sicut natura divina non distinguitur realiter à persona; & quia in omni unione hypostatica, est necesse immediatur uniri personam, ideo etiam erit necesse mediatur uniri naturam. Non esset verò necesse, etiam mediatur uniri naturam, quod probatur; vi distinctionis virtualis potest produci personalitas, & non produci etiam mediatur natura, potest item communicari natura immediatur, & non communicari etiam mediatur personalitas, aliàs patet esset saltem mediatur in persona non distinctus realiter à Filio, eò, quod illius persona mediatur esset communis, siquidem mediatur communicaretur: Ergo etiam beneficio ejusdem distinctionis, quantumvis immediatur uniatur persona VERBI, non erit necesse etiam mediatur uniri naturam divinam.

Punctum Difficultatis 1.

Expenduntur Responsiones.

RESPONDET 1. Quidam, implicare quominus saltem mediatur uniatur natura divina, casu quo uniatur immediatur personalitas; quia implicat, ut unione illa non sanctificetur natura creata, non sanctificaretur autem, quia sanctitas hæc desumitur non nisi ab ipsamet natura, quæ tamen tunc non uniretur. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia redit argumentum. Potest non produci etiam mediatur natura, producta immediatur personalitate; Ergo poterit etiam immediatur uniri persona divina, ita, ut nec mediatur divina natura sanctificativa uniatur. Tum quia dubium est hoc principium, an non detur etiã personalis sanctitas, de quo infra. Tum quia, si naturæ irrationali persona divina uniretur, non illam sanctificaret, & tamen est possibilis talis unio, ut comuniùs docetur, quicquid in oppositum dicat Esparza, saltem: ad solutionem hujus implicantie, danda esset implicantia, quare non posset uniri persona divina, saltem jam naturæ intellectuall, non exhibendo illi prædicatum sanctificati?

RESPONDET 2. Idem, Posito, quod nec mediatur producat naturam divinam, quamvis producat personam, non sequitur ulla inæctio

distinctionis realis; si autem uniatur immediatur persona, & non uniatur etiam mediatur natura, sequeretur distinctio realis, nempe separatio naturæ non unitæ à persona unita. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia, quamvis producta immediatur personam, non producat mediatur etiam natura, non sequitur separatio naturæ divinæ à persona; Ergo etiam quamvis non uniatur etiam mediatur natura divina, non sequeretur ejusdem separatio à persona divina; hoc enim dicam salvari distinctione virtuali; sicut enim, si essent duo distincta realiter, posset unum uniri, quin mediatur uniatur aliud; ita & beneficio distinctionis virtualis, poterit etiam unum immediatur uniri, quin etiam mediatur uniatur aliud. Tum quia, si non uniretur etiam mediatur natura divina, foret illa actu separata ab eo, cui unitur persona divina, nempe à natura humana, non tamen foret actu separata à persona divina, nec apparet, unde hæc separatio à persona oriri deberet; Ergo adhuc posset nec mediatur uniri natura divina, siquidem negatà hac unione non esset separatio à persona divina, licet foret separatio à natura creata. Tum quia, quando unitur mediatur natura divina humanitati Christi, ita, ut nec mediatur uniatur persona Patris & Spiritus S. ne intercedat distinctio realis, sufficit, ut per circuminsessionem sit præsens Pater & Spiritus Sanctus: Ergo & non unita etiam mediatur natura divina, ne illa distinguatur realiter, ne importet separationem, sufficit: ut sit præsens per circuminsessionem, non ergo exigetur unio etiam mediatur.

RESPONDERI potest 3. Ex Aldrete Disp. 42. Sect. 2. Quod non tantum mediatur, sed etiam immediatur divinitas sit incarnata, & quod non potuerit non incarnari; quia divinitas identificatur cum termino directe unito; quod ipsum habet fundamentum ex illo principio. Identitas quatenus identitas, non potest facere diversitatem, in ordine ad communicationem; ac proinde dum semel unitur personalitas, debet quidquid cum illa personalitate identificatur, sufficienter communicari; neque obstat virtualis distinctio, quia illa distinctio est solum secundum quid, identitas verò est simpliciter identitas. Quod ipsum ulterius explanat. Tunc aliqua formalitas dicitur perfecte & immediatur uniri, quando nihil mediat inter ipsam præter unionem: jam autem, inter unionem hypostaticam & essentiam divinam, nequicquam mediat; non enim mediat personalitas Filii: quia relatio filii, est idem cum natura divina; jam autem inter unionem hypostaticam & paternitatem mediat filiatio, quæ non est idem cum paternitate. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia redit argumentum. Quamvis Divinitas identificetur cum termino producto, potest produci personalitas, & non produci natura; ergo etiã quamvis iden-

rificetur cum termino immediatè unito natura, poterit tamen non uniri. Quamvis identitas quâ identitas, non possit facere diversitatem in ordine ad communicationem, potest nihilominus communicari natura & non produci, non communicatâ personalitate, & productâ personalitate: Ergo etiam quamvis identitas, quâ identitas, non possit facere diversitatem in ordine ad communicationem, poterit uniri immediatè personalitas divina, non unitâ naturâ. Quamvis distinctio virtualis sit distinctio secundum quid, identitas autem simpliciter, potest non produci natura, productâ personalitate; Ergo poterit & non uniri. Quamvis, dum producit personalitas, nihil mediet inter productionem & illam naturam, quia filiatio producta, est idem realiter cum natura divina, nihilominus non producit natura: Ergo nec unitur. Tum quia assumit aliqua hæc doctrina, quæ non convincunt; nam quod dicit distinctionem virtuale esse secundum quid, hoc indiget explicatione; nam non secundum quid, natura non producit, personalitas VERBI producit, sed verè & realiter. Quod assertur, inter personam Patris, ne uniatur tunc, mediare personam Filii: id etiam non convincit; nam quando immediatè unitur, per Aldrete, natura divina humanitati Christi, immediatè etiam unitur persona VERBI, non dicitur mediare persona Patris, impedireq; ne uniatur immediatè persona VERBI; Ergo nec impedit persona VERBI, ne immediatè uniatur Paternitas. Tum quia argumentum quod assertur, non concludit; concedo enim divinitatem esse identificatam realiter cum termino directè unito, sed non est illic identificatio, cum exclusionem distinctionis virtualis: de qua queritur, cur salvare non possit, ne immediatè uniatur natura? & licet identitas, quæ est exclusiva etiam virtualis distinctionis, non possit facere distinctionem in ordine ad communicationem; secus tamen si sit cum tali distinctione; quæ enim in hoc implicantia? Negatur item, illam identitatem esse ita identitatem simpliciter, ut excludat distinctionem virtuale, beneficio cuius, quæ implicantia, cur non possit illi ne mediatè quidem uniri natura? Tunc etiam aliquid immediatè unitur, quando nihil mediat inter ipsum & unionem, si cætera sint paria, & absit distinctio virtualis, faciens, ut nullo modo se habeat illa unio, per ordinem ad naturam divinam. Plura similia responderi possent in contra. Ad hoc attendi debet, ut investigetur, an implicet, ut uniatur immediatè personalitas, ita ut nec mediatè uniatur natura, & an ad hoc salvandum, non possit conferre distinctio virtualis, talis, qualis reperitur in

Divinis?

Punctum Difficultatis 2.

Affertur Responso.

SUPPONO 1. S. Thomam hic qu. 3. art. 2. expressè citare Patres, qui tenent naturam Dei incarnatam esse: habetque hoc etiam Augustinus lib. de Fide ad Petrum cap. 2. Sed hic liber, ut notat Suarez in Comment. hujus articuli, non est Augustini, sed Fulgentis; accipiturque illic natura pro persona, nam nullo modo potest dici, natura divina genita, quod tamen vult ille locus. Durandus etiam in 3um, dist. 1. q. 1. docebat primario unionem factam esse in natura, secundario in persona, sed hoc rejicitur à Theologis. Quando autem Patres in Christo dicunt esse duas naturas, id verum est; sed non sequitur, quod unio proprie fuerit facta in natura divina, secundum suum esse absolutum spectata.

SUPPONO 2. Doctrinam S. Thomæ citati in corpore. *Primò quidem*, inquit, & *propriissime persona dicitur assumere, secundario autem potest dici, quod etiam natura assumpsit naturam ad sui personam*, in quantum scilicet (ut interpretatur Suarez) verbum assumendi, importat rationem principii & virtutem agendi, quæ per se naturæ convenit.

SUPPONO 3. An in humanitate Christi sint speciali modo, & non solum vi immensitatis, omnes tres personæ? tractat hæc quæstionem Suar. d. 12. Sect. 1. citatq; loca S. Thomæ ex 1. parte qu. 43. art. 3. qui videtur talem modum specialem existendi in humanitate non agnoscere, citat & Hugonem Cardinalem, qui libro, qui inscribitur Speculum Ecclesiæ, paragr. *Post hæc igitur*: definit, Patrem & Spiritum Sanctum, non esse speciali modo sub speciebus Sacramentalibus, etiam per concomitantiam. Imò & Tridentinum Sessione 13. c. 3. Soli id tribuit divinitati, propter hypostaticam unionem, nec meminit inibi personarum; quod si non sunt speciali modo aliæ personæ in Eucharistia, nec erunt in humanitate Christi. Cæterum, deferendo authoritati phræos Tridentinæ, & Hugonis, possent hæc distingui, Concomitantia & Circuminfessio. Concomitantia per Tridentinum refertur in naturalem ordinem unitorum & connexionem, cumq; personæ aliæ non sint unitæ, posset dici, quod non sint illic per concomitantiam; sed cum hoc stat, ut possint esse per circuminfessionem, quæ fundat præsentiam & intimitatem, ratione identificationis in natura; ita, ut si per impossibile non esset pater immensus, titulo identificationis cum natura divina, suo modo in Christo unita, adhuc deberet esse illic præsens; unde etiam tenet Suarez, adesse speciali modo reliquas personas humanitati, citatq; Gabrielem, Viguers. Augustinum Serm. 3. de

Tempore. Cyrillum lib. i. in Joan. cap. 47.
Cum hoc tamen stat, *Quod*

SUPPONO 4. Etiam si ponatur specialis coexistencia aliarum personarum in ipsamet humanitate, maior tamen est connexio divinitatis cum humanitate. Ratio: quia id videtur significare scriptis S. Pauli dicentis, *habitare*, in Christo, *placitudinem Divinitatis corporaliter*: & Augustini Enchyridii cap. 34. ubi dicit: *Corpus fuisse à Divinitate susceptum*; non dicit autem id esse à Patre susceptum. Deinde, quia aliàs, sicut vera est ista propositio, Totum Hypostaticum stat duabus Naturis & unà Personà; sic etiam vera esset propositio, quòd totum Hypostaticum esset duabus Naturis & tribus Personis; si enim est æqualis connexio personarum cum natura humana, ac connexio naturæ divinæ cum illa, totum Hypostaticum, & quæ importaret personarum divinas, ac naturam divinam.

SUPPONO 5. Hanc existentiam specialem naturæ divinæ in humanitate non esse aliam quam ratione unionis: quicquid sit, live illa sit mediata, live immediata, de qua ipsa unione duplex potest institui quæstio 1. An defacto sit unita natura divina? & hæc est de fide, quia est de fide, in Christo esse duas naturas: non essent autem duæ naturæ, si non diceretur una divina Natura; sicut nec habet Christus duas personas, suam & Patris, quia persona Patris nullo modo est unita. addo. Potest esse quæstio de possibilitate, an sit possibile, ut ne mediata quidem uniatur natura divina: videtur quæ posse id aliter. Ratio: Tum quia id non implicat. Tum quia videtur hoc sufficienter innuere Suarez lib. d. 12. Sect. 1. Conclus. 2. *Dico, inquit, per incarnationem prout facta est, natura, fuit verè & realiter unita naturæ humanæ in persona VERBI*. Ubi ly *prout facta est*, videtur supponere, quòd id aliter fieri potuerit. Tum quia urget bene paritas supra in argumento proposito attackta. *His suppositis*

RESPONDETUR. Aliam esse quæstionem, quid sit de facto, & aliam quid sit de possibili: de facto, est unita naturæ humanæ natura VERBI, ita tamen, ut potuerit non uniri, de quo toto in suppositis.

INSTABIS 1. Exinde sequi, fuisse in libertate VERBI, ut uniretur secum natura divina: quod non potest dici, aliàs diceretur, fuisse etiam in libertate Patris, communicare suam Paternitatem filio.

RESPONDETUR. Concedendo sequelam: paritas allata non tenet, quia non erat in libertate Patris, ne distingueretur realiter à Filio, tanquam produciens & productum: Si autem illi communicaret paternitatem, non distingueretur realiter ab illo, consequenter, subrueretur jam totum mysterium Trinitatis, quod non potest ostendi subruendum, si ne mediata quidem uniatur natura divina. Rursus, quia

suppositis suis intrinsecis, Deus est liber in faciendo aliquid ad extra, hancque libertatem ostendit, faciens immediatè uniri personam, non naturam: consequenter potest esse liber, ut nullo modo uniatur natura. In istis autem, quæ sunt ad intra circa producere, vel non producere, non est liber Deus.

INSTABIS 2. Si verum est assertum, non posset ostendi per quid fiat, ut mediata uniatur natura divina.

RESPONDETUR. Id peti debere ex natura modalitatis, inferentis alligationem etiam Naturæ divinæ: unde etiam hoc argumento probari potest, debere dari talem modalitatem.

INSTABIS 3. Eo casu, quo nec mediata uniatur natura, sequeretur, quod totum hypostaticum non esset Deus.

RESPONDETUR. Fore Deum, in quantum ly Deus supponit pro Persona divina unita.

INSTABIS 4. Posita responsione, non erit fundamentum colligendi, quòd de facto sit unita natura divina.

RESPONDETUR. Ea, quæ sunt libertatis divinæ, colligi ex Scriptura, Traditione, doctrina Conciliorum: claræ autem sunt doctrinæ Conciliorum, esse in Christo duas naturas: supponendum quæ est Deum semper connaturalius agere, connaturalius autem est, ut uniatur etiam natura divina; utpote quæ est idem realiter cum persona: probabileque est, noluisse Deum in Incarnatione duplicare difficultatem, ut duplicaret, si titulo distinctionis virtualis, reperiabilis in mysterio Trinitatis, nollet etiam mediata uniri naturam divinam: cum aliunde ipsa unio personarum, tantam etiam habeat difficultatem.

INSTABIS 5. Mediata uniri, est uniri, quia unitur immediatè id cui aliud alterum identificatur: jam autem omni eventu natura divina identificatur personæ: Ergo si persona immediatè uniatur, unitur mediata natura.

RESPONDETUR, ex vi allati principii, ad unionem mediatam, non solum requiritur identificatio realis, cum termino immediatè unito, sed etiam requiritur talis conditionis modalitas, quæ determinet non solum alligationem ipsius personæ, sed etiam naturæ; idque in præsuppositione decreti divini, volentis mediata uniri naturam. Et sicut datur modalitas, essentialiter respiciens nonnisi personam VERBI identificatam naturæ, non autem personas alias eidem identificatas; ita posset dari modalitas, solum nonnisi respiciens personalitatem, & non naturam, etiam mediata. Et sicut non est hoc mediata produci, quia immediatè produciatur id, cum quo aliud identificatur realiter: nam immediatè produciatur Verbum, & non dicitur mediata produci natura illi identificata realiter; ita nec hoc erit formaliter mediata unitum;

tum, quod realiter identificatur immediate unito.

ALIA viâ eidem difficultati occurri potest, declinando ad hanc partem, quod impossibile sit, ut in toto hypostatico saltem mediatè non uniatur natura divina. Hinc jam argumento ducto à productione, disparitas hæc assignari potest: Unio, vel quæcunque modalitas illic requisita, non habet in se vim distinctionis virtualis, in ordine ad prædicata physica, est enim quid creatum; si non habet vim distinctionis virtualis, tunc si aliquid afficit vel determinat, debet determinare omnia identificata illi realiter, non excipiente ab illo determinativo quacunque virtuali distinctione, quia ipsum determinativum illam non habet; ad eum modum, quo, digitus tangens aliud, sui extremitatibus totis, non potest nisi tantum tangere, licet tangibile, ab alio minori tactivo, possit non tantum tangi; è contra quia ipsa productio VERBI, habet in se distinctionem virtuales, est enim virtualiter distincta à natura divina, idè bene poterit unam virtualitatem producere, nempe personam, non productâ etiam mediatè aliâ virtualitate: nempe naturâ.

INSTABIS I. Vi hujus Responsionis sequitur, impossibile esse, quin uniatur natura divina, si uniatur personalitas divina.

RESPONDETUR. In hac viâ id conceditur.

INSTABIS 2. Vi hujus responsionis sequi, quod non tantum mediatè sed etiam immediatè, unita sit natura divina; quia si immediatè unitur Persona divina, & non habet vim in se virtualitatis illa modalitas vel unio, non poterit non immediatè unire naturam divinam: hoc ipso enim haberet virtualitatem ad mediatam unionem.

RESPONDETUR. Istud immediatè unitum, solum significare alligationem ejus, quod immediatè complet substantialiter, & facit immediatè Unum per se; quam rationem completivi substantialiter, vi suæ virtualitatis, exhibet Persona divina, non exhibet natura, nisi in persona VERBI, & hoc est illius mediatio.

INSTABIS 3. Quod non uniatur etiam mediatè persona Patris, quæ cumvis uniatur natura divina, vel id sit beneficio distinctionis virtualis, vel sine illo? Si Imum ergo illa datur in creatis, quod est absurdum. Si adum: ergo etiam sine ullo beneficio distinctionis virtualis; poterit uniri immediatè persona, quin uniatur etiam mediatè natura.

RESPONDETUR; sine ulla distinctione virtuali, non uniri etiam mediatè personam Patris, quia deficit fundamentum in parte requisitum ad salvandam unionem mediatam, nempe identificatio cum termino immediatè unito; quam identificationem, personam Patris, non habet cum persona Filii.

Virag, hæc Responsio teneri potest.

Punctum Difficultatis 3.

Afferuntur aliqua idem exodantia.

AD pleniorē hujus difficultatis penetrationem, attingi debet, an de facto immediatè sit unita natura, & an ita poterit uniri?

DICENDUM est. *Immediatè non esse unitam naturam, posse tamen immediatè uniri.* Est conclusio contra Aldrete.

I. Pars, PROBATUR I. autoritate Conciliorum. Concilium Toletanum Imum cap. 1. ut habetur in summa Conciliorum, hæc habet, *Solus Filius suscepit humanitatem in singularitate Personæ, non in unitate divine nature.* Qui locus excludit aliquam unionem cum natura; sed non mediatam, aliâ non essent in Christo duæ naturæ: Ergo immediatam. Synodo 6tâ generali, hæc habetur propositio. Quod circa mysterium Incarnationis Pater & Spiritus S. nullâ, inquit, *ratione communicant, nisi quis dicat secundum benignissimam & misericordem voluntatem;* quæ propositio, cum non possit intelligi de mediata unionē, intelligenda erit de immediatâ; quod scilicet immediatè non uniatur id, in quo Pater & Spiritus Sanctus communicant.

PROBATUR 2. Autoritate S. Thomæ, sic enim habet hic qu. 3. art. 2. in corpore. *Primo quidem & propriissime persona dicitur assumere, secundario autem potest dici, quod etiam natura assumptis naturam, ad sui personam;* & supra qu. 2. art. 2. in corpore. *Cum VERBUM divinum, naturam sibi humanam, non ad naturam suam attinentem univit, necessario ea unio non in natura, sed in persona facta est.* Autoritati S. Thomæ adjungenda Scholasticorum, qui docent formalem rationem, per quam VERBUM, primò ac per se, terminat humanitatem, esse proprietatem ejus relativam; ita Alen. Bonau. Scot. Gabr. Palud. Martil. omnes apud Suarez hic disp. 12. Sect. 2. Qui istam sententiam, ita dicit esse certam, ut contraria nullo modo probabilis existimanda sit. Si autem primò & per se non est natura divina unita, sequitur non fuisse illam immediatè unitam. Vide etiam Arriaga hic Disp. 26. n. 14.

PROBATUR 3. Quia si immediatè uniretur natura divina, idque ut supponitur substantialiter, non esset ratio, quare etiam de facto non sit unita persona Patris & Spiritus Sancti, quod tamen est contra fidem.

OBJICIT Aldrete autoritatem Cyrilli, qui Epistolâ ad Successum. *Non oportet, inquit, intelligere duas naturas, sed unam naturam VERBI DEI incarnatam.*

RESPONDETUR. Quod illic non accipiat nomine naturæ Cyrillus personam, ipse explicat apud Valquez Disp. 41. Sic tamen explicari potest: quod una sit in Christo natura divina, quæ est incarnata, natura autem humana non est incarnata, sed ratione cujus facta incarnatio; vel, quod naturâ divina sit in persona VERBI incarnata:

nata: vel quod nomine naturæ intellexerit unum compositum substantiale, ut habet Raimundus lib. 1. de Christo n. 129. Ante recentiores, vide de eodem loco S. Thomam hic q. 2. art. 1. ad 1. & q. 3. art. 2. in corpore.

INSTABIS. Inexplicabile est, in quoniam ista mediata unio consistat.

RESPONDETUR. In hoc mysterio multa est inexplicabilia, sufficit se tueri, quia id non implicat contradictionem. Quod autem mediata & immediata unionem explicare non possumus, provenit ex eo, quia ipsum fundamentum illius, nempe distinctionem virtutalem, non penetramus, nec penetrare possumus, quia hoc ipso penetraremysterium Trinitatis. De hac tamen mediata unione dici posset, illam in hoc stare; quia vilius alligatur etiam natura divina: quia tamen non nisi mediante Personalitate facit unum per se substantiale, ratione Personæ completis substantialiter; ideo non nisi illa mediante dicitur uniri, mediatè item unitur: quia immediatus respectus modalitatis habetur non nisi ad personalitatem VERBI, ad naturam autem extendit se ille ordo, non nisi propter identitatem ejus cum persona, hocq; ipso mediatè quia scilicet, si per impossibile non esset illa natura physice idem cum VERBO, non se ad illam exporrigeret illa modalitas.

PROAD 2. Partem, nempe an sit impossibilis mediata unio naturæ divinæ? posset esse questio, an scilicet per substantiam absolutam posset terminari natura humana? sed hanc non dari alibi decisum, si daretur, posset terminare naturam humanam, quia nihilo differret à Personalitate, positoq; quod esset indistincta virtualiter à natura divina, terminaret formaliter naturam humanam, non secundum quod natura, sed secundum quod substantia est. Procedit tamen questio de ipsamet natura an possit immediate uniri? affirmat Scotus, Durandus, Richardus, Occam, Gabriel, Cajetanus, Valentia, Suarez, Disp. 13. Sect. 1. Negat Capreolus, Alensis, Vasq. disp. 27. n. 4. Aldrete & alii. Contra quos

PROBATUR 1. Quia id non implicat contradictionem.

PROBATUR 2. Possibilis est modus determinans ut uniatur mediatè natura, quamvis immediate uniatur Persona: ergo etiam possibilis erit modus, determinans ut immediate uniatur natura.

PROBATUR 3. Potest communicari natura immediate, non communicari etiam mediatè persona: ergo etiam potest immediate uniri natura, & non uniri etiam mediatè persona.

OBJICITUR 1. Natura divina sic unita naturæ humanæ, neq; esset homo cum non esset ipsa suppositum habens naturam humanam: neque etiam esset natura humana, siquidem distingueretur ab illa; Ergo casus omnino est impossibilis.

RESPONDETUR. Quando admittitur possibilis unio immediata naturæ divinæ, cum natura creata, non admittitur unio substantialis; hæc enim requirit, præter extrema substantialia, incompletionem, qualis non habetur in naturis; quod si non admittitur à nobis unio illa substantialis, non admittitur fundans communicationem idiomatum; quia hæc, est unitas prædicatorum substantialium, unitas autem prædicatorum substantialium, non est nisi ratione Unionis Substantialis; si autem non erit tunc communicatio idiomatum, non poterit dici, quod illa natura divina sit natura humana, nec erit natura illa divina homo, sed erit unitum, & adstrictum naturæ humanæ.

OBJICITUR 2. Etiam posita substantiâ absoluta, non posset illa terminare naturam creatam, quia substantia debet reddere naturam incommunicabilem, hoc autem non præstaret substantia absoluta.

RESPONDETUR. Substantiam absolutam, si & ipsa sit incommunicabilis, debere reddere naturam incommunicabilem, non esset autem incommunicabilis substantia absoluta, si daretur.

OBJICITUR 3. Quia nullibi S. Thomas affirmat possibilitatem talis unionis, & quia post multa hic quæst. 3. art. 3. in corpore, non invenit modum, quo Natura divina uniri possit, nisi in consideratione nostra intelligatur ut subsistens.

RESPONDETUR nullibi etiam S. Thomam negare hanc possibilitatem; locus citatus, loquitur de unione substantiali faciente unum per se substantiale, quæ non potest esse nisi intelligatur natura divina ut subsistens, non loquitur autem de unione accidentali, quæ à nobis hic ponitur.

QUÆSTIO III.

An Principiis Philosophicis cohereat Possibilitas Incarnationis?

1. PRINCIPIMUM. Definitivè Substantia per Boëtium, est naturæ rationalis individua Substantia: nunquam autem potest natura humana esse à parte rei, nisi individua: Ergo nec existere sine propria Persona.

RESPONDETUR. Ly individua dupliciter sumi potest: imprimis pro singulari & hæceisata, & sic non potest existere natura, nisi individua; Secundò sumi potest ly individua, pro non communicata alteri, pro non dividuante se ad unionem cum alio terminante, pro habentè rationem totius talis: & sic fieri potest, ut natura existat, communicetur tamen alteri, ut ab alio terminetur, ut non habeat in se rationem totius, sed rationem partis, adeoq; ut à Personalitate aliena, maxime divina, terminetur. Quando autem assumunt aliqui, magis esse separabilem individuationem quam Personam, eò quod esse individuum pluribus conveniat, esse autem Personam

onam nonnisi Uni soli, id non convincit; quia individuum, si sumatur prout est à parte rei, æquè non est commune, si autem sumatur secundum rationes communes, æquè est commune ac Personæ; quare autem stante entitate rei, non possit aliquid definire esse individuum, & tamen possit definire habere rationem totius seu subsistentis? referri id debet, vel in distinctionem entitativam subsistentiæ, vel in rationem connotati; eò quòd possit haberi connotatum, ratione cuius dicatur non esse Persona, cum non detur connotatum, ratione cuius dicatur, non esse individuum.

INSTATUR I. ex Amico. Non posse ostendi, quomodo tunc Substantialis compositio intercedat.

RESPONDETUR. Ostendi id, si ponatur deesse subsistentia, quæ est complementum superadditum substantiale. In principiis autem connotantium dici posset, quòd naturæ humanæ à parte rei positæ, identificatur realiter sua totalitas, & habere rationem totius: si ergo natura humana est aliquid substantiale, etiam illius totalitas, & hoc quòd est habere rationem totius, erit substantiale; si ergo non habeat aliquo casu natura humana rationem totius, non habet aliquid substantiale, adeoque non erit quid completum substantialiter, non ob defectum alicujus entitatis, sed ob defectum connotati requisiti; & hæc incompletio, fundare potest compositionem substantialem.

INSTABIS 2. Subsistentia est modus, si est modus, non potest suppleri effectus illius, nisi consimili modo.

RESPONDETUR, etiam posito quòd subsistentia sit modus, non repugnat, ut aliquid eminenter continens illam modalitatem, faciat, quòd faceret modus.

INSTABIS 3. Figura non potest suppleri ab alia figura, ergo neque subsistentia à subsistentia, etiam altiori.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia non est possibilis alia species figuræ, præstans hoc, quòd præstaret alia: quomodo enim quadratum, præstabit hoc, quòd triangulus, habebitque nonnisi angulos tres? non repugnat autem subsistentia divina, continens perfectionem subsistentiarum creaturarum.

2. PRINCIPIUM est. Effectus causæ formalis & materialis suppleri à Deo non potest: Ergo nec defectus subsistentiæ creata. *Hæc difficultas* tangit quæstionem, an VERBUM exer-

ceat aliquod genus causalitatis in humanitatem? Negat Suarez. Affirmat Amicus.

RESPONDETUR directè, disparitatem esse, quia cum Deus non habeat in se rationem formæ vel materiæ physicæ, ut alibi docetur, nec defectum eorundem in eodem genere supplere potest; quia autem in se Deus habet rationem subsistentiæ, utpote in suo conceptu nullam imperfectionem dicentis, ideo subsistentiam creatam supplere potest: quæ est quidem aliquo modo similis formæ, quia suo modo actuatur, advenit, determinatur; est tamen in hoc dissimilis, quia forma ordinatur ad perficiendam naturam, in ratione naturæ, subsistentia in ratione per se stantis; rursus quia forma dicit necessario esse actum Subjecti, jam autem subsistentia dicit esse terminum subsistentialem naturæ. Cæterum subsistentia non est idem, quòd forma rigorosè: quia si idem esset forma & subsistentia, cum in Deo dentur verè tres subsistentiæ, darentur tres formæ, adeoque Deus esset quid verè compositum.

3. PRINCIPIUM jam præjactum est. Ex duobus entibus completis non sit unum per se; natura autem humana & VERBUM sunt entia completa.

RESPONDETUR. Naturam humanam in ratione naturæ esse ens completum, & sic sumpta, non facit unum per se, primò directè: nihilominus naturam humanam in ratione subsistentiabilis, personabilis, terminabilis, non esse ens completum, ideoque in ratione Personæ naturæ humanæ & VERBUM, faciunt unum per se, unde etiam natura humana, dicit ordinem obedientialem, ad tale compleri.

INSTABIS. Omne totum debet constare partibus, ergo & totum Hypostaticum debet constare partibus; Persona autem divina non potest habere rationem partis.

RESPONDETUR ex dictis de subsistentia. VERBUM in hoc composito habere rationem partis æquivalenter, hoc sensu, quia sicut pars se solâ non constituit totum, sic etiam & persona divina non constituit se solâ Totum Hypostaticum; non habet autem formaliter rationem partis; quia pars semper dicit imperfectionem, quâ caret VERBUM; dicit totum se esse perfectius: Totum autem Hypostaticum non est perfectius personâ VERBI. Et quamvis ex contrariis non dicentibus in aliquo genere ordinem ad se, non possit fieri unum per se, secus tamen si dicatur hic ordo; ut dicit natura ordinem obedientialem ad suppositari à VERBO.

DISPU.